

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szobotica, KEDD 1925 november 24.

315. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonclöre-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A legyőzhetetlen ellenség

A francia frank Caillaux után Painlevének is megadta a kegyelem-döfést. Ha hinnők a történeti igazságszolgáltatásban, azt mondhatnánk: a végzet teljesedett be Painlevén, az új francia kormányon, amely egy hónapja sincs, a nagy száműzött fejét ajánlotta föl a harcias Poincarének. Mindenesetre elégtétel Caillauxnak, hogy a szanalás csataterén, hol már szép számmal fekszenek halottak: a jobboldali dicsőség és Herriot-kabinet, nélküle is elbukott a francia kispolgárság gyáva és lábatlan politikája, mely hiába csábította a jobboldaliakat, a szerelmi vallomás süket fülekre talált Poincarénál.

Két év óta, amikor először ijedt föl Páris a krízis veszedelmére, még soha nem érte olyan kudarc a kartel pártjait, mint az új Painlevé kormány bukásával. Herriot, aki a győzelem babérágaival a homlokán ült be Poincaré székebe, úgy távozott, mint a francia demokrácia Grál-lovagja, aki miután megtette kötelességét, helyet ad lármás új ambícióknak és törekvéseknek. A frankot ő sem tudta gyógyítani abból a krónikus betegségből, amelybe a jobboldali kormány alatt került, de okos előrelátással akkor vonult vissza, amikor a baloldal hitelét és népszerűségét nem nyírta meg a végzetes csatavesztés. Painlevé viszont, aki a francia polgárság legszintelenebb politikai csoportját képviseli, kétszer próbálta megoldani a legkényesebb problémát: a szegénység problémáját és mind a kétszer csúnyán elkótyavetyélte a demokrácia ráhagyott becsületét. Az első kísérletnél Caillaux volt az adut, akit ceremóniás külsőségek közt hívtak meg a kormányba és mostak fehérre, hogy elvégezze, amire már csak kevesen mertek vállalkozni: a francia büdzsé rendbehozását. De az adu, akár hogy próbálta is Painlevé kihozni, nem segített, mert a bajok egymásután szakadtak Franciaország nyakába, jött a szíriai kaland, aztán Amerika, a kiméletlen hitelező, aki egyszerre akarta kimarkolni a francia nép zsebéből azokat a milliárdokat, amiket a háboruban kölcsönzött szövetségeseinek. A nagy ijedelemben Painlevé úgy segített, hogy — kidobta a kanapét, kihuzta a bársonyszéket Caillaux alól abban a balga reményben, hogy ami balfelé nem sikerült, talán sikerül Poincaré segítségével. A francia nép — mit csinálhatott mást — fanyar képpel tudomásul vette, hogy az új premier új javaslatokat dolgoz ki, amikben nem lesz szó a párisi pénzbarók súlyos megadóztatásáról és a földadó emeléséről. Caillaux sem

volt hiva a radikális operációnak, de tudta, hogy a frank még sokszor ront illúziókat, ha a büdzsét alá nem támasztják súlyos adókkal. Painlevé azonban többre becsülte a hatalmat Franciaország jövőjénél és bátran átvágta a gordiusi csomót: inkább a demokrácia vesszen, mint a francia bankok üzenjenek hadat a kormánynak. Ám a húzárbravúrral kissé megkésült és két hét: bekerült a zsákuccába, ahogy valamikor elődje, a jószándéku Herriot. A jobboldalnak már kevés volt, amit felajánlott, a baloldalnak viszont sok — a kamara leszavazta és megvonta tőle a bizalmat.

A baloldali kartel megint ott van, ahol volt a győzelem másnapján: előtte Franciaország ezerarcu nyomorúsága, bajok és gondok, amik két év óta nem fogy-

tak, ellenkezőleg, megsaporodtak. A francia demokrácia sokat ígért, amikor választókat toborzott, de hol van, istenem, hol tavalyi hó, mi van a fogadkozással. Painlevé bukása nem volna olyan halálosan komoly, ha magával nem rántja azt a makulátlan politikát, ami Franciaországot megváltással biztatta. Talán tulságosan messzire megyünk, amikor attól félünk, hogy Painlevé kettős vereségével a szanalás csataterén sebet kapott a francia demokrácia is, amely sokszor és szépen tartotta szóval Páris, cselekedni azonban keveset cselekedett. De az kétségtelen: az új parlamenti krízis kinyitotta a kaput a jobboldal számára — csak az a kérdés, Poincaréban lesz-e bátorság felvenni a harcot a legyőzhetetlen ellenséggel, a francia frankkal.

A vatikáni követ a királynál

Elintéződött a Szentszék és az SHS királyság konfliktusa

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság hétfőn ülést tartott, amelyen a kiviteli vámok megállapítására kiküldött albizottság jelentésével foglalkoztak. A bizottság javaslata szerint az összes gabonaneműekben, valamint a lovak bizonyos fajtájára, a sertésre és a bükkfa-talpfára megszüntetik a kiviteli vámot, a baromfira, rongyra és régi papirosra pedig felére szállítják le. A jelentést az albizottság ellenzéki tagjai nem írták alá és nevükben Setyevov Slavko demokrata képviselő kérte a pénzügyi bizottságot, hogy az összes mezőgazdasági termékekre szüntessék meg a kiviteli vámot. Rámutatott Setyevov arra, hogy a mezőgazdaság sulyos helyzetben van és a világpiacon észlelhető krízis mindenütt olcsóbbá teszi a mezőgazdasági termékeket, úgy, hogy a magas kiviteli vámok mellett a jugoszláviai mezőgazdasági termékek nem versenyképesek. Ha a kormány nem törölné el a kiviteli váموkat, úgy a költségvetési tizenkettedek tárgyalásánál tegye ezt lehetővé a parlament részére.

Stojadinovics pénzügyminiszter általában elfogadta az albizottság javaslatát, Setyevov indítványára pedig kijelentette, hogy a legheylesebb az volna, ha a kormány törölné el a mezőgazdasági termékek kiviteli vámját, mert a parlament csak hosszabb idő múlva fogja a kiviteli és behozatali váموkat tárgyalni. A bizottság ezután egyhangulag elfogadta a jelentést.

Protics Andrija radikális ezután kérdést intézett az elnökhöz az

autó-használatra vonatkozó rendelet, valamint a papi stóák maximálása ügyében. Dr. Radonics Jován, a pénzügyi bizottság elnöke válaszában kijelentette, hogy fel fogja szólítani az illetékes minisztereket a rendeletek mielőbbi kiadására.

Bazala dr. horvát föderalista a hátralékos tisztviselői fizetések kiutalását sürgette és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a nyugdíjasok koronában megállapított járulékait dinárban fizessék ki.

Protics Andrija radikális felszólította Bazalát, egészítse ki indítványát azzal, hogy milyen jövedelemből fedezzék a kiadástöbbletet. Stojadinovics pénzügyminiszter kijelentette, hogy ezt a kérdést a rendes költségvetés keretében fogják rendezni.

Rátértek ezután a költségvetési tizenkettedek javaslatának általános vitájára. Lorkovics horvát föderalista az adók egyenlőtlenségéből Horvátországban, a Vajdaságban, Szerémségben és Muraközben előállt visszás helyzetre mutatott rá és kifejtette, hogy a legnagyobb igazságtalanságok azáltal keletkeztek, hogy az adókat az 1920-21. évi adatok alapján vetették ki.

Az idő előrehaladott volta miatt az elnök az ülést berekesztette és Lorkovics beszédének folytatását keddre halasztották.

A vajdasági adóterhek könnyítése

A pénzügyi bizottság ülése után a *Bácsme gyei Napló* munkatársa kérdést intézett Stojadinovics pénzügyminiszterhez, hogy mi a sorsa a vajdasági radikális kép-

viselőknek a vajdasági adóterhek könnyítése tárgyában beadott javaslatának. A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a javaslatot egyelőre még a pénzügyminiszteriumban tanulmányozzák és csak ezután fog a minisztertanács a javaslattal foglalkozni.

A külügyminiszteriumban tartott értekezlet után Radics István az újságíróknak kijelentette, hogy a Szent Jeromos-intézet ügyét tisztázták és a Vatikánnal való diplomáciai viszonyt is rendezték.

Smodlaka vatikáni követ hétfőn délután a királynál volt kihallgatáson, este pedig visszautazott Rómába, ahol átveszi a követség vezetését.

Délután dr. Bauer zagrebi érsek, Akszimovics djakovói és dr. Karlin maribori püspök megjelentek Trifunovics vallásügyi miniszternél, akivel hosszasan tárgyaltak a Vatikánnal való viszonyról és a Szent Jeromos-intézet ügyéről.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a Szent Jeromos-intézet kérdésében keletkezett diplomáciai affér rövidesen elsimul.

Pasics a királynál

Pasics Nikola miniszterelnök hétfőn fogadta az állami számvevőszék elnökét, akitől az új tizenkettedekről, valamint az 1926. évi költségvetés-tervezetről érdeklődött. Az állami számvevőszék elnöke felhívta a miniszterelnök figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszterium az elmúlt évek zárszámadásait még mindig nem terjesztette be az állami számvevőszéknek.

Pasics miniszterelnök délután öt órakor kihallgatáson jelent meg öfelsége Sándor királynál.

Radics beszéde

válasz volt Korosecnek

Radics István ljubljanai beszéde élenken foglalkoztatja a politikai köröket. Ljubljánában tartott beszédét általában válasznak tekintik azokra a támadásokra, amelyeket Korosec intézett boszniai agitációs útján a Radics-párt ellen. Azt a következtetést vonják le Radics ljubljanai szerepléséből, hogy a horvát vezér még Korosec legbiztosabb területén is sikereket fog elérni. Kormánypárti körökben azonban kifogásolták, hogy Radics István beszédében az alkotmányrevízió kérdését is megpendítette, ugyszintén rossz néven veszik tőle, hogy beszédében a vatikáni afféra is kitért.

Tanácskozások a Vatikánnal támadt affér ügyében

Smodlaka dr. vatikáni követ hétfőn délelőtt audiencián volt Alekszandar király öfelségénél.

A Vatikánnal támadt konfliktus ügyében a délelőtt folyamán hosszús tanácskozások folytak Nincsis külügyminiszternél. A tanácskozásban résztvettek Radics István közoktatásügyi, Radics Pavle agrárreformügyi, Trifunovics Misa vallásügyi miniszterek és Smodlaka dr.

vatikáni követ. Ebben az ügyben dr. Bauer zagrebi érsek, dr. Karlin maribori, Aksamovics djakovói püspökök is Beogradba érkeztek. A főpapok látogatást tettek az udvarnál és beírták nevüket a vendégkönyvbe.

A vámtarifa-bizottság ülése

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság vámtarifa letárgyalására kiküldött albizottsága hétfőn ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy a drágakő vámját 500 dinárról 1000-ra, a drágakő foglalatok vámját pedig 18.000 aranyárkáról 20.000 dinárra emelik fel. A pala kivitelű vámját 10 dinárról 20-ra, az uccaburkolati köveket 2-ről 4-re emelték föl. A csiszolatlan litográfiai kövek vámját két dinárról egyre, a csiszoltakét pedig öt dinárról háromra szállították le. A kőfaragómunkák vámját ötven százalékkal emelték fel.

A ljubljana-i demokraták nem tüntettek Radics ellen

Ljubljana-ból jelentik: Zserjav Gregor, volt miniszter, a szlovéniai független demokraták vezetője meglátogatta Baltics ljubljana-i főispánt, aki előtt kijelentette, hogy a független demokraták vasárnap nem vettek részt Radics István közoktatásügyi miniszter elleni tüntetésben. Politikai körökben Zserjav kijelentése nagy feltűnést keltett.

Mit végzett Radics ötnapos minisztersége alatt?

Zagrebból jelentik: A *Bácsme gyei Napló* munkatársa beszélgetést folytatott a Radics-párt egyik tekintélyes vezetőjével, aki elmondotta, hogy Radics István, mint közoktatásügyi miniszter eddig a következő reformokat hajtotta végre:

1. Táviratilag elvette a tanfelügyelőktől azt a jogot, hogy bizonyos esetekben tanítókat áthelyezzenek és kinevezzenek és minden személyi változás elrendelését a saját hatáskörébe vont;

2. feloldotta az Obznana alól a horvát tanítók egyesületét és a szekvesztrumot, melyet az egyesület vagyonára rendeltek el, megszüntette;

3. elrendelte mindazon magánisko-

láknak a feloszlását, melyek nem felelnek meg a törvényes követelményeknek. Ebben az ügyben körrendeletet küldött szét a tanfelügyelőségeknek, amelyben a magánisko-

lákról tüzetes jelentést követelt, hogy megállapíthassa, hol vannak azok a magániskolák, melyek nem működnek az iskolatörvény rendelkezéseinek megfelelően.

A Vajdaság gazdasági szervezetei ultimátumszerű memorandumot intéztek a pénzügyminiszterhez

Sztankovics képviselő adójavaslatának elfogadását kéri harminchárom gazdasági szervezet

A *Bácsme gyei Napló* beszámolt arról az adójavaslatról, amelyet Sztankovics Szvetozár, nemzetgyűlési képviselő, volt államtitkár — a vajdasági radikálpárti képviselőkkel egyetértve — nyújtott be a december—márciusi tizenkettedekről szóló törvényjavaslat alkalmából dr. Sztójadinovics pénzügyminiszterhez. A javaslat addig, amíg a további halasztást nem tűrő adóegységesítést az egész országban keresztül nem viszik, bizonyos könnyítéseket akar a Vajdaság lakossága számára biztosítani és főleg a jövedelmi- és vagyonadóknak és a kapcsolatos pótdadóknak törlését kívánja ez év január 1-ig visszamenőleg.

Sztankovics Szvetozár képviselő átadta írásbafoglalt adójavaslatát dr. Sztójadinovics pénzügyminiszternek, aki azonban csak azt ígérte meg, hogy a javaslatot tanulmányozni fogja.

Ez a körülmény arra készítette a Kereskedők és Gyáriparosok Országos Szövetségének noviszadi vezetőségét, hogy az egész Vajdaság kereskedelmi és ipari érdekeltségeit a mozgalmába bekapcsolva, az egész Vajdaságra kiterjedő akciót indítson, mely most már *ultimátumszerűen* követeli, hogy a vajdasági lakosságot tehermentesítsék a többi artományokat nem terhelő súlyos adónemek terheitől.

A kereskedők és gyáriparosok országos szövetségének noviszadi fiókjá, továbbá a szubotica-i, szombori, szentai, apatini, hódási, vrbászi, cservenka-i, kulai, bácska-palánka-i, sztaribecsei, sztarikanizsai, adai, moholi, szrbobráni, zsabalji, csurogi, pansevói, varsaci, belacrkvai, veliki-beckereki, velikikindai, alibunári, kovini, szremszki-mitrovica-i, rumai, sztarapazovai és indijai ke-

reskedelmi és ipari szervezetek és ipar-testületek hétfőn terjedelmes memorandummal fordultak a pénzügyminiszterhez, melyben a leghatározottabb hangon kéri a minisztert, hogy Sztankovics képviselő javaslatát illessze a tizenkettedekről szóló törvénybe.

A harminchárom gazdasági szervezet a beadvány megtörténtéről értesíti a vajdasági képviselőket és felkéri őket, hogy egész befolyásukat vessék annak érdekében latba, hogy Sztankovics törvényjavaslatát a tizenkettedekről szóló költségvetési törvényjavaslatához csatolják, mert ellenkező esetben, vagy ha a kormánytöbbség vonakodna a vajdasági képviselők felhívásának eleget tenni, a felsorolt gazdasági szervezetek felszólítják a vajdasági képviselőket, hogy *tiltakozásuk jeléül a tizenkettedekről szóló törvényjavaslat elfogadása ellen szavazzanak.*

Ezúgy kapcsolatban kérdést intéztünk a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság egyik mértékadó tényezőjéhez, aki a következőket mondotta:

— Nem lehet még tudni, hogy a harminchárom gazdasági szervezet együttes akciójának mi lesz a hatása. *Bizonyos azonban, hogy mi már hozzáfogtunk az új adókövetésekhez, amelyek az 1926—27—28. évekre fognak szólni és az 1923—24—25. adókövetéseken alapszanak.*

— A harmadosztályú jövedelmi adókövetések ellen beadott reklamáció a tárgyaló bizottság szünetelése miatt szünetelt, mert a pénzügyigazgatóság hozzáfogott az 1926., 1927. és 1928. évekre szóló adókövetésekhez, amelyeket egyelőre házállag készít elő. Ugyancsak megkezdjük házállag a nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatok jövő esztendőre szóló

adónak kivetését is. Dolgozunk az 1924. és 1925. évi forgalmi adókövetésen is, a mely februárig el fog készülni. Az egy százalékos forgalmi adókulcs továbbra is megmarad, sőt könnyítések helyett bizonyos mérvű szigorítás lesz.

— A jövedelem- és vagyonadó vallo-mások bejelentésének határidejét tudva-levőleg december 15-éig meghosszabbították. Ennél a két adónemnél a városokban az összeíróbizottságok rövidesen megkezdik működésüket, míg a községekben ezt a helyi hatóságok végzik. Amikor a III. osztályú kereseti adókövetést eszközöljük, egyuttal megállapítjuk az 1923., 1924. és 1925. évek folyamán keletkezett új cégek adóját is.

Ezek a pénzügyigazgatóság jelenleg folyamatban levő munkálatai.

*

A noviszadi Lloyd új helyiségébe történt átköltözködése alkalmából szombaton este társasvacsorát rendezett, amelyen a nagyszámban megjelent tagokon kívül Sztankovics Szvetozár nemzetgyűlési képviselő, dr. Stefanovics Zsárkó ny. polgármester, a szerb Csitaonica elnöke, Miroszavljevics Koszta, a kereskedelmi kamara elnöke, Jakovljevics Milán ezredes és más meghívottak is vettek részt.

Szlepcevic Zsárkó, a Szerb kereskedelmi bank igazgatója, a Lloyd elnöke felszólalásában üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy e társasvacsorák rendezésével hozzá akarnak járulni ahhoz, hogy a kereskedők az őket megillető szociális elhelyezést kapják a társadalmi életben.

Különösen meleg szavakkal emlékezett meg Sztankovics Szvetozár képviselőnek az adóterhek enyhítése érdekében kifejtett ngyszabású akciójáról, amellyel a kereskedői társadalom háliját vivta ki magának.

Sztankovics válaszában megígérte, hogy akcióját a teljes sikerig folytatja.

Dr. Petrovics Bránko, a tőzsde főtitkára Miroszavljevics Koszta kamarai elnököt köszöntötte fel a fehér Sasrenddel való kitüntetése alkalmából.

Végül dr. Stefanovics Zsárkó ny. polgármester fejezte ki meleg szavakkal elismerését a kereskedelmi osztálynak és örömeinek adott kifejezést, hogy a többi társadalmi rétegekkel való kapcsolatot egyre szorosabb lesz.

Virágok között

Irtá: Illés Endre

I.

Egy aranynyilas, tiszta, nyári délbén érkezett Miklós Szepesvárra.

Az állomáson már várta a kocsi. S öt perc múlva a csendes Rózsa uccán kocogtak fölfelé.

Az ég vakító kék volt, a felhők nagyon fehérek. És az alacsony kerítéseken átkiváncsiskodott, kihajolt a duzzadt mellű nyár.

Fenn a magasban harsant a nap. Mint egy roppant kiáltás.

S a ragyogó fény, itt lenn, meggyújtotta a földet.

Isszonyu lángban lobogtak kétoldalt a kertek, ég felé tört a kinyílt virágok minden tüze, és a háztetőkön vörös sustorgásban izzott a sok cserép.

Miklós lehunyta a szemét.

Pirossal, zölddel, arannyal záporozta tele a nyár.

Hasító, eleven, máglyás szinekkel ütögette.

S egészen a csontjáig hulltak ezek a tüzek.

Le kellett hunynia a szemét.

Két percig kocogtak így. Egyenletesen, lassan. A kemény, kiszikkadt uton, a lángoló kertek között. Azután nyikordult a kerék, zökkent a kocsi és a lovak megálltak.

— Itt vagyunk, ifjúr! — fordult hátra a bakról az öreg kocsis.

Miklós felriadt.

A fejével fáradtan bölintott. És szeméit visszaemelte a lobogó nyárba. A keze is mozdult.

Szédülve, tétován nézett körül.

Már napok óta nem aludt, agyában az utolsó gyertyák fénye haladokolt, az izmait ólmos fáradtság kötözte végső, egyre merevebb guzsba.

És olyan fáradt volt, annyira megsebzett, olyan nyomorult, hogy csak dideregni tudott, ha eszébe jutott: még él. Olyan magányos, annyira fiatal, hogy majd szomjánhalt egy simogatásért. És olyan legyengült, hogy még a saját kezét sem tudta végighuzni a homlokán.

Egyedül volt.

És eladták, elárulták, megcsalták.

Akije eddig volt: elhagyta.

Vér helyett sós könnyek marták már a szívét.

— Itt vagyunk, ifjúr!

Sütött a nap, s az aranynyilas, nyári reggelben valahonnan lánykagást hozott a hirtelen támadt szél.

Az ő kacagása! — vágta végig Miklóst egy gondolat.

És a bakra szeretett volna ugrani. Odakiáltani a kocsinak hajts!

A lovak közé csapni. És rohanni, bukdácsolni, menekülni.

Messze — messze.

Csend volt.

Álltak a nyári délbén

Két türelmetlen ló, egy öreg kocsis és egy sápadt, elkinzott fiatalember, akit elhagyott egy asszony.

Igy érkezett meg Miklós Szepesvárra.

2.

Két drága öreg ember: a nagyszülei, — már várták is.

És jöttek a csókok, az ölelések, a cirogatások, jött-jött a hosszú sor. A kérdések, a feleletek.

És újra az ölelések, újra a csókok.

Ebéd után is lett már, amire egy kevéske ideig egyedül maradt.

Kiment a teraszra. Széles tölgyoszlopain a virágoskertbe könyökölt a terasz.

S Miklós leült egy sárga nád-székbe. És nézte a kék magasban a felhőket. Éppen fölötte akadt el egy csapat.

Később lekiváncozott a virágok közé.

Már nyílt a sárga viola, nyíltak a rózsák, nyílt a sok fűszeres, öreg szegű. És a zöld gyepen tömjéneztek az egyszerű parasztvirágok: a levendula, a rozmarin, a rezeda, a zsálya. Felöltötte szinsek subáját a szarkaláb is.

Öregurat lent találta a sok tarka fej között.

Hallgatva ültek egymás mellé. Öregur szivarozott és Miklós titokban, lopva elnézte őt.

Elgondolkozott.

Évekkel azelőtt, régen, amikor

még kisgyerek volt, járt már egyszer itt. Szaggatta a virágokat ebben a kertben és sütkérezett ilyen sárga napsütés alatt. Milyen jóbarátok voltak akkor öregurral! Milyen nagyszerű pajtások! Minden titkát rábízta, minden örömét neki sugta. És sirást but, napsütést: mindent megosztottak.

Sohasem kellett volna innen elmennie!

És vajjon most megértené-e?

Mert sok év ment el azóta.

Sokat hoztak, sokat vittek ezek az évek.

Lehunyta a szemét.

Nyár volt. És napsütés, virágok. Tarka lepkék köröskörül.

Vajjon megértené-e most, ha elmondja neki: hogy meg fog halni!

Szép, aranyos napórán akadt meg a szeme, amikor újra fölpillantott. Szemben, a terasz fölött, ragvogtak az arany számok.

— Napóra?

Öregur mozdult

— Igen.

Egy pillanatig csend volt.

— Én csináltam... Délutánonként itt künn szoktam ülni a virágok között nézem az árnyékát.

Már ferdén nyult el az árnyék, három óra volt. A magasban hirtelen elborult a nap. Gyengébb szellő ébredezett s a szélben mozdultak a virágok, megmozdultak lassan a felhők is. Egyikük a nap elé került. És eltakarta

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Duca román külügyminiszter a bukaresti kamarában beszédet mondott, amelyben a többségi képviselők nagy megrökönyödésére többek közt kijelentette, hogy a magyar kisebbségeknek joga volt panaszt tenni Genében.

— Ami a Népszövetséget illeti, — mondotta Duca, — Lascu képviselő ur azt kérdezte tegnap, vajjon megfelelt-e a valóságnak, hogy az ország törvényeit és a magánoktatási javaslatot a Népszövetség bírálata és helybenhagyása elé terjesztettük. Ebben a formában a képviselő urnak kérdése egyáltalában nem felel meg a valóságnak. A magyar kisebbség képviselői tiltakozó memorandumot nyújtottak be a Népszövetséghez a magánoktatási törvényjavaslat tárgyában. A kisebbségi szerződés értelmében, amelyet Románia aláírt és amelyet ennél fogva respektálni kell, a magyar kisebbségnek jogában állt ezt a tiltakozást megtenni. A memorandum benyújtása után rendelkezésre bocsátottuk a Népszövetségnek a szükséges anyagot, hogy megítélhesse, vajjon alaposak-e vagy sem a magyar kisebbség által előadott panaszok. De kijelentettük a Népszövetségnek azt is, hogy nincs joga ezzel a kérdéssel foglalkozni, minthogy még nincsen megszavazott törvény, amely alkalmas lenne arra, hogy a kisebbségi szerződés értelmében vita tárgyát képezhesse. Mi egyszerűen készítettünk egy javaslatot, amelyet a szenátus megszavazott, de amelyet mi nem tekintünk véglegesnek. A tárgyalások folyamán meghívtuk a kisebbségeket a magyar kisebbséggel egyetemben, hogy tárgyaljanak a közoktatásiügyi miniszter ural. Nem szándékunk oly törvényt hozni, amely a kisebbségek üldözésének eszköze legyen, minthogy ez nem egyezik meg politikánk, hanem olyan törvényt kívánunk alkotni, amely biztosítja a kisebbségek törvényes jogait, másfelől ne sértse a román állam legitimitását. Lascu képviselő ur azt mondja: ez annyit jelent, hogy bennünket a Népszövetség ellenőrzi. Kétségtelen, hogy alá vagyunk vetve a Népszövetség ellenőrzésének a kisebbségeket illető minden kérdésben attól a parctól kezdve, hogy aláírtuk a kisebbségi szerződést.

*

A magyarországi románok helyzetéről nemrégiben cikket írt a bukaresti *Románia*. A cikk éles hangon megtámadta Magyarország nemzetiségi politikáját, mely a lap szerint a Magyarországon élő százezer román alattvalót közigazgatási hatóságok üldözésének teszi ki. A magyarországi románok kormánybiztosa Siegescu József a cikkre most nyilatkozatot küldött be az erdélyi lapoknak, mely így hangzik: »A Románia szóbanforgó cikke minden tekintetben tendenciózus. Magyarországon az egyházi statisztikák szerint legfeljebb 25.000 román lakik és hogy milyen sorsban, arra a legjobb bizonyosság, hogy Aradon végzett tanítókat választottak meg magyar többségű községekben is román tanítónak. Csenger községben egyáltalában nem laknak románok és így a csendőrök sem bántalmazhatták őket, — mint ahogy azt a lap írta. A román sajtó ilyen igaztalan támadással nem szolgálja a magyarországi románság érdekét.«

*

Az iskolajavaslatokról folytatott tárgyalásokról a katolikus status ülésén megemlékezett Majláth püspök is, aki maga is résztvett a tanácskozásokban. »A májusban megtartott rendkívüli statusgyűlés hangulatát — mondotta — az iskoláinkért táplált mély, aggodalom foglalta le, melyeknek léte alapjátámadta meg az akkor benyújtott magániskolai törvényjavaslat. Ma valamivel biztatóbbnak látszik a helyzet, amennyiben a kormány méltányolva

aggodalmaikat és sérelmeinket, azoknak orvoslása végett velünk újabb tárgyalásokba bocsátkozott. Még nem érkezett el annak az ideje, hogy a tárgyalások eredményéről részleteiben beszámoljunk és az így esetleg tárgyalanná váló panaszainkat visszavonjuk. De azon reményünknek máris kifejezést adhatunk, hogy a mi ősi hitvallá-

sos iskoláinknak nyilvánossági jogát és létjogosultságát el fogják ismerni, azoknak vezetésében a fenntartó egyháznak jogát és befolyását biztosítják, tanáraink és tanítónk fizetését az államsegély meg fogja javítani és az ellenőrző közegeknek sokszor kiméretlen és igazságtalan eljárását egy módosító törvény fogja korlátozni.«

Feloszlottak

az olasz szabadkőműves páholyok

Az ellenzéki képviselők lemondanak mandátumukról

Rómából jelentik: A kamarában az utóbbi napokban botrányos jelenetei után még mindig nem állt helyre a nyugalom. Hétfőn fasiszta képviselők a kamara folyosóján megrohanták Amella demokrata képviselőt, akit felszólítottak, hogy hagyja el a kamara épületét.

Farinacci, a fasisztapárt főtitkára a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban kijelentette, hogy az avantinói ellenzék csak akkor térhet vissza a kamarába, ha a fasiszták ezt megengedik. Az események következtében az ellenzéki képviselők nagyrésze azzal a tervvel foglalkozik, hogy legközelebb lemond mandátumáról.

A Mussolini ellen állítólag tervezett merénylet óta a szabadkőműve-

sek ellen indított hajszával a fasiszta-kormány sikertelenül elérni azt, hogy az olasz szabadkőműves nagy-páholy hétfőn közölte, hogy valamennyi szabadkőműves páholyt, amely eddig az ország területén működött, feloszlatja és a tagokat feloldja fogadalmuk alól. A nagy-páholy azzal indokolja elhatározását, hogy a titkos és fasiszta-ellenes szervezetek ellen megalkotott új törvény lehetetlenné teszi a további működést és ezért igyekezni fog az új törvény szellemével megegyező új szervezeteket létesíteni.

A Corrieda dela Serat hétfőn elköszönt, mert a lap azt írta, hogy Albertini szenatorknak a laptól való eltávolítása még nem befejezett tény.

A francia kormányválság

A szocialistákat be akarják vonni az új koncentrációs kabinetbe Briand, Doumer és Péret a miniszterelnök-jelöltek

Párisból jelentik: A Painlevé-kormány bukása súlyos helyzetet teremtett Franciaországban. Painlevé miniszterelnök a kamara vasárnapi üléséről, ahol három szóval leszárvazták pénzügyi javaslatát, azonnal az Elyséebe ment és benyújtotta a kormány lemondását Doumergue el-

listák — tudvalevőleg Painlevé pártja — szenvedélyes vita után határozatot hoztak, amely szerint miután

a reakció buktatta meg a kormányt, a párt tehát hangoztatja, hogy a következő kormány csak azoknak az elveknek alapján alakulhat meg, amelyek a legutolsó választásokon többséget kaptak.

A radikális szocialisták ülésén Franklin Bouillon azt a javaslatot terjesztette elő, amelyet már a nizzai pártgyűlésen elfogadásra ajánlott, hogy a radikális szocialisták lépjenek ki a szocialisták pártszövetségéből. A pártgyűlés elhalasztotta a határozathozatalt.

A radikális baloldal kebelében mélyreható ellentétek ütözködtek ki.

Éles kifakadások hallatszottak a radikális szocialisták és a köztársasági szocialisták táborában azok részéről, akik feltétlenül fenn akarják tartani a kartelt, azok ellen, akik koncentrációs kormányt kívánnak.

A válság megoldása a szocialisták magatartásától függ, hogy ugyanis belépnek az új kormányba, vagy sem.

Paul Boncourt a leglelkesebb szószólója annak, hogy a szocialisták vegyenek részt a kormány megalakításában s úgy mondják, hogy követőinek száma a legutóbbi időben erősen megszorodott.

Politikai körökben általános az a vélemény, hogy

a válság hosszú ideig fog tartani és nagyon nehéz lesz a megoldása.

Kiderült emmár abból is, hogy az ellenzéki jobboldalon és a kommunista-kon kívül a radikális baloldalon huszonnégy tagja szavazott Painlevé ellen, vagyis Loucheur csoportja, továbbá hat radikális szocialista s egy köztársasági szocialista. Ebben a helyzetben

Briand külügyminiszter nem akar kabinetalakításra vállalkozni.

Másodsorban jelöltek a miniszterelnökségre: Doumer, a szenátus pénzügyi bizottságának jelenlegi elnöke, aki a régi Briand-kormányban pénzügyminiszter volt, továbbá Raoul Péret képviselő, akik mindketten kormányképesek és több ízben azt a felfogást vallották, hogy a jelenlegi gazdasági bajok közepette csak koncentrációs kormány számíthat erős és tartós többségre.

Egyelőre azonban még egyik kombináció sem bír a valószínűség látszatával és hétfőn délután még a legbeavatottabbak se tudták, hogy mi lesz a válság megoldása. Bizonyosnak csak az látszik, hogy ezalakkal

véget akarnak vetni annak az antiparlamentáris szokásnak, hogy a legnagyobb kormánytámogató párt, a szocialisták nem küldik képviselőiket a kormányba,

amelynek helyzetét nagyon megnehezíti a nem teljesen szilárd baloldali kartelre való támaszkodás. Lehetséges, hogy a szocialista-pártban felül fog kerekedni Paul Boncourt és Renouard felfogása, amely a szocialistáknak a kabinetbe való részvételével akarja biztosítani a baloldal nyugodt kormányzatát a jobboldali nacionalisták és az imperialista középpártokkal szemben.

Painlevé miniszterelnök egyébként meg akarja könnyíteni utódának dolgát arra az esetre, ha december 8-ig, amikor a rövidléjárati kincstári utaványok beváltása esedékes, nem alakulna meg az új kormány. Ez esetben ugyanis súlyos károkozás érné az államkincstárt. Ennek elhárítására a kamara elnökével egyetértésben

a lemondásban levő miniszterelnök hétfő délutánra összehívta a kamara ülését,

amelyen felhatalmazást kért a törvényhozástól, hogy a kormány előlegét a francia jegybanktól másfél milliárd frankkal növelhesse s ezt az összeget a december 8-án esedékes kincstári utaványok beváltására folyósíthassa.

A Times sziriai tudósítóját letartóztatták a franciák

Anglia erélyes lépésre készül az ujságíró kiszabadítása érdekében

Newyorkból jelentik: A Chicagó Tribune jelentése szerint a francia hadvezetőség utasítására Szíriában letartóztatták Merton angol ujságíró, a londoni Times tudósítóját, Mertont, akitől az összes jegyzeteit és okmányait elkobozták. Bayreuthban tartják őrizetben, a napokban azonban elszállítják a Damaszkusz mellett tartózkodó főhadiszállásra, ahol ki fogják hallgatni. A Times, mihielyt értesült a letartóztatásról, közbenjárta Merton érdekében a sziriai francia hadvezetőségénél, ahol kijelentették, hogy az ujságíró nem bocsájthatják szabadon, de hogy miért, arra nézve megtagadtak minden felvilágosítást.

A Chicagó Tribuna szerint az ujságíró letartóztatása miatt súlyos diplomáciai bonyodalom keletkezhetik Anglia és Franciaország között és valószínű, hogy a Times fölkérésére az angol külügyi hivatal már a napokban erélyes lépéseket tesz Merton kiszabadítására.

Painlevé

nöknek. Painlevé délután hat órakor jött el Doumergue elnöktől és a várakozó hírlapíróknak a következőket mondotta:

— A köztársaság fennmarad és mi örködni fogunk fölötte. Talán vannak egyesek, akik azt hiszik, hogy elérkezett a kedvező alkalom a maguk tervének megvalósítására, de jó lesz vigyázniok!

Alighogy a lemondott miniszterelnök távozott az Elyséeből, előrobuzott De Selves szenátusi elnök autója, mert a köztársaság elnöke, régi hagyományok szerint, elsősorban a szenátus elnökének tanácsát akarta kikérni. De Selves után a köztársasági elnök Herriot kamarai elnököt fogadta.

A kartelban tömörülő négy frakció megbízottai vasárnap este ülést tartottak, még pedig minden párt külön-külön. A köztársasági szocia-

Kizárták a munkáskamarából a független munkásszövetséget

A szociálpolitikai miniszter döntése

Beckerekről jelentik: A munkásszakszervezetek egyesülése alkalmával az egyes szakszervezetek baloldali elemei, amelyek az egyesülés ellen foglaltak állást, kiváltak és független szövetségbe tömörültek. Ezt a független szövetséget, amelyhez építő-, vas- és fém-, fa-, bőrfeldolgozó munkások, kávéházi, vendéglői, szállodai és kereskedelmi alkalmazottak tartoznak, a munkáskamara kizárta.

A független munkásszövetség a kizárási határozatot megfellebbezte a szociálpolitikai miniszterhez. Most érkezett meg a munkáskamara becskeréki titkárságához a szociálpolitikai miniszter döntése, amely a felebbezést elutasítja és a munkáskamara kizárási határozatát helybenhagyta. A szociálpolitikai miniszter egyszersmind elrendelte, hogy a szakszervezetek irattára és vagyona az egyesült munkásszakszervezeteket illeti meg.

Elitelték

a csekkhamisitókat

Spriccer és Loncsárevics két és fél évi fegyházat kaptak

Hétfőn hirdették ki a szubotícai törvényszéken Spriccer Boleszláv, volt danzigi bankár és Loncsárevics Steván volt szubotícai kereskedő bűnügyében az ítéletet. Közel egy hónapig tartott, amíg ítélethirdetésre kerülhetett a sor, mert a bizonyítási eljárást több ízben meg kellett szakítani, hogy a bíróság újabb tanúkat hallgasson meg. A két vádlott közül az egyik, Spriccer, teljes beismerésben volt már a tárgyalás első napján, míg Loncsárevics másodrendű vádlott mindvégig makacsul tagadott és ezért volt szükség újabb tanúk megidézésére.

Az ítélethirdetés hétfő déli 12 órára volt kitűzve. Pár perccel 12 óra előtt két szuronyos börtönőr vezette be a vádlottakat, akiket — főleg Loncsárevicsen — erősen meglátszott az ideges nyugtalanság, amellyel az ítélet kihirdetését várták.

Pontban 12 órakor vonult be a bíróság a terembe, amely telve volt hallgatósággal, főleg a jogászvilág volt nagy számban képviselve. Pavlovics István törvényszéki elnök, aki a bűnügy egész tárgyalását vezette, nyomban megkezdte az ítélet kihirdetését.

A bíróság mindkét vádlottat *bűnösnek* mondotta ki és pedig Spriccert közforgalomban levő magánokirat hamisításának büntetéseben és ezen hamisított okirat felhasználásában való bűnszegédletben és ezért 2 évi és hat havi fegyházra ítélte, amibe tíz havi vizsgálati fogságot beszámítottak. Loncsárevics Stevánt bűnösnek mondotta ki a bíróság abban, hogy tudva azt, hogy a magánokirat hamis, azt felhasználta s hamis nevet is használt és ezért szintén 2 évi és hat havi fegyházra ítélte. A büntetésbe három havi vizsgálati fogságot számítottak be.

A bíróság a terjedelmes indokolásban sorra vette a bűnpör egész anyagát.

Spriccer kiállított a bécsi Ländlerbankra két darab hamis csekket, egyenként négy millió osztrák koronára. Ezzel a két csekkel, amelyet úgy állított ki, mintha azokat az ő volt danzigi City-Bankja bocsájtotta volna ki, bejárta csaknem valamennyi szubotícai bankot, de sehol sem ért célt: aztán átadott Loncsárevicsnek egy 425 dollárra kiállított csekket P. Morgan & Comp. csikágói bankcégre, holott ilyen cég Csikágóban egyáltalában nem is létezik, hanem Newyorkban van egy J. P. Morgan & Co. nevű bankcég. Erre a csekkre Spriccer sajátkezűleg nyomtatta a bélyegzőt, amelyet ő maga rendelt meg Pancsevón.

Loncsárevicsre vonatkozólag kifejté az indokolás, hogy két feltétlen szavahihehető tanu — Rossi és Goldschmidt bankfőtisztviselők — eskü alatt vallották, hogy ő volt az, aki az Eskontna Banka beogradi fiókjánál Sibincsik Jankó név alatt hamis csekkre felvett 29.112 di-nárt.

Az ítélethirdetés után Gjeneró Márkó dr. ügyész sulyosbításért felebbezett.

A vádlottak szintén felebbeztek és pedig Spriccer a sulyosság miatt, Loncsárevics, mert ártatlannak vallja magát. A védő, Dimitrijevic Drágó dr. mindkét vádlott nevében felebbezést jelentett be.

A locarnói szerződés a német birodalmi gyűlés előtt

Luther kancellár bejelentette, hogy a kormány a szerződés aláírása után lemond

Berlínből jelentik: A birodalmi gyűlés hétfőn délelőtt fél tizenkettőkor kezdte meg a locarnói szerződés tárgyalását telt padsorok és zsufolt karzat előtt. Amikor a gyűlés megnyitására dr. Luther kancellár az ülésterembe lépett, a kommunisták nagy zajjal fogadták és kórusban kiáltották feléje:

— Az amerikai nagytőkét képviseli itt!

A csend helyreállta után az elnök előterjesztette a napirendi indítványokat, majd Luther kancellár emelkedett szólásra. Azzal kezdte beszédét, hogy a német nemzeti párthoz tartozó miniszterek lemondása után a birodalmi kormány tovább vezette az ügyeket, nehogy hátráltassa azokat a tárgyalásokat, amelyek a kölni zóna kiürítése és a Rajna-tartomány közigazgatásában teendő könnyítések ügyében a szövetséges hatalmakkal megindultak. Bejelentette ezután a kancellár, hogy a locarnói szerződés aláírása után a birodalmi

kormány be fogja terjeszteni lemondását, mivel a locarnói szerződés aláírásával befejezettnek tekinti munkáját.

Luther kancellár ezután megkezdte a locarnói szerződés ismertetését. Beszédében nem terjeszkedett ki új momentumokra, kijelentette, hogy a locarnói szerződés nem jelent újabb kötelezettséget Németország számára, még kevésbé üzlet, ahogy a nemzetiek állítják. A szerződés célja: új és jobb állapotokkal biztosítani a békét egész Európában.

A birodalmi gyűlés folyosóin sokat beszéltek az új kormány összeállításáról. A szociáldemokraták hangoztatták, hogy a nemzetiek legújabb nyilatkozata sem teszi lehetővé a nagy koncentrációt, mert az elmentétek még mindig fenállnak a szociáldemokraták és a nemzeti párt között.

Általánosan elterjedt vélemény, hogy az új kormány csak kardcsony előtt fog megalakulni.

Ledererné a tábla előtt

A törvényszéki ítélet felolvasásával és Kodelka meggyilkolásának referálásával telt el az első délelőtt

Budapestről jelentik: Jólöltözött, bundás hölgyek nagy serege gyűlt össze reggel a királyi ítélőtábla második emeleti folyosóján, hogy végighallgassák a halálraítelt Lederer Gusztávné felelővitali tárgyalását.

A halálraítelt asszonyt kilenc óra előtt hozta fel a Markó-uccai fogházból négy szuronyos börtönőr. Feketeprémes zöldesszürke télikabátjában, hajadonfővel foglalt helyet a folyosó egyik padján a kopottszőke frizurájú, kendőzetlen, sápadtarcu Ledererné. Erősen meglátszik rajta a tíz hónapi fogság. Lederernének eleinte tetszett a nagy érdeklődés, de amikor a hölgyek csapata erősen tűz alá fogta, láthatólag egyre kellemetlenebbnek érezte a fokozott érdeklődést. Csipkészüli, fehér zsebkendőt szedett elő s azzal kezdte törölgetni homlokát és arcát.

Lederernének — mint védője elmondotta — minden bizodalma abban van, hogy a királyi ítélőtáblán helytadnak a jogerősen halálraítelt, de eddig még ki nem végzett Lederer Gusztáv kihallgatásának. Lederer feleségének a fogházban hangoztatott állítása szerint, már teljesen visszanyerte lelki egyensúlyát, teljesen rendbe hoz mindent és az asszony reméli, hogy férje mentővallomása után, menekülni fog a kötéltől.

Megkezdik a főtárgyalást

— Mindenekelőtt — kezdte az elnök — felkérem a hallgatóságot, hogy az ügy és a hely komolyaságához mértén viselkedjék. Tárgyalni fogjuk gyilkosságot és egyéb bűncselekményekkel vádolt Lederer Gusztávné bűnügyét és bűnpártolás vétségével vádolt Lederer Sándor bűnügyét. A királyi ítélőtábla a tárgyaláson való megjelensre kötelezte Lederer Gusztávnét.

Az elnök ezután fölvetette a két vádlott személyi adatait, majd megkezdtek az elsőfokú ítélet felolvasását:

— Az 1925 június 30-ától július 8-áig tartó főtárgyalás után — mondja

az ítélet — a budapesti törvényszék Langer Jenőnek, a büntetőtörvényszék elnökének elnöklete alatt Lederer Gusztávnét gyilkosság büntetéseben és rablás büntetéseben mint felbujtót kötélt általi halálra ítélte. Lederer Sándort a bűnpártolás vétségének vádjára alól felmentette.

Következett az ítélet indokolása, amelyből a rémdráma borzalmas részletei tüntek újból elő. Egy óra hosszat tartott az ítélet és az indokolás gyors szavú felolvasása. Ezután az elnök a vád és a védelem részéről az ítélet ellen bejelentett felebbezéseket ismertette.

„A gyengéd női kéz”

Pogonyi Nándor táblabíró ismertette ezután a bűncselekményt:

— Az összeomlás óta — kezdte — hirhedten szomorú nevezetességre tett szert Magyarország a különféle bűncselekmények folytán. Ezeknek a bűncselekményeknek egyik legsötétebb hajtása Kodelka Ferenc hentesmester meggyilkolásának története volt. Az egyik régi nagy szentséget, a tisztibecsületet, az arany tisztikarbojtót rablógyilkosság szennye fertőzte meg. A megfertőzött karbojtót viselő főhadnagy lelkébe a rablógyilkosság rémes titkos gondolatát egy asszony ojtotta belé. Egy gyengéd női kéz vetemedett arra, hogy a bűncselekmény nyomait eltakarítsa. Ez a gyengéd női kéz szekeréket, késeket ragad, résztvesz a hulla feldarabolásában, a piszkos vérnyomok felmosásában. És ugyanebben a gyengéd női lélekben az irtózatosan véres munka végrehajtásakor megmaradt a gondolat, hogy az elrabolt aranygyűrűkből a gyémántokat kitördelje, az elrabolt ékszereket és milliókat biztonságba helyezze. Az a nő, aki állásánál fogva megkülönböztetett becsületben részesült, vitte bűnbe férjét, csalogatta be lidércfényként Lederer Gusztávot a bűn fertőző mocsarába. Ez a nő a feleség volt, akinek hivatása lett volna, hogy a családi élet tiszta-

ságára, becsületére örködjék. A bűnhődés ebben a bűnügyben nem sokáig váratott magára. Már az első lépésnél c'buktak a bűnösök.

A férj már jogerősen elvette méltó büntetését földi bírái kezéből, az asszony most itt áll. Próbál szembezállni a végzetel. Ledererné élete, mint ő maga is beismerte, hazugságon épült fel. Most is másra próbálja kenni a bűnt, azt a bűnt, amely őt Európaszerte hirhedté, nevezetessé tette. De a bíróságot ezzel a mesterkedéssel megtéveszteni nem lehet. Itt ül a bíróság, amely ítélkezik Lederer Gusztávné fölött, a bíróság, amely előtt nincs harag és nincs szeretet, nincs felsőbb hatalom és nincs népszerűség, csak egy van: tárgyilagosság.

Az előadó bíró ezután részletesen ismertette Kodelka hentesmester meggyilkolásának történetét.

Ledererné fenntartja vallomását

A bíróság ezután Lederer Gusztávnét halgatta ki. Az első fokon halálraítelt asszony kijelentette, hogy fenntartja a törvényszék előtt tett vallomását és kérte, hogy a bíróság olvastassa föl.

Az elnök ezután bezárta a tárgyalást és folytatását kedre halasztotta.

Ég a villany

Topola nagy ünnepséggel üdvözölte a villanyvilágítás bevezetését

Bácska egyik legnagyobb községében Topolán eddig nem volt villanyvilágítás s a topolaiak este kénytelenek voltak sötétben botorkálni. Hosszas várakozás után elkészült a villanyközpont is. Topola község lakossága vasárnap este díszes vendégsereg jelenlétében kétszáz terítékes bankettel ünnepelte meg a telep üzembehelyezését.

Az ünnepélyen megjelentek dr. Radonics Jován képviselő, dr. Szubotics boszniai radikális képviselő, a parlament alelnöke, Sztrilics Béla és Markusev Milán képviselők. A vendégek között volt Pavlovics István törvényszéki elnök és igen sokan mások a járás községeinek képviselőiben. Topola uccái már a kora esti órákban fényárban usztak, a község apraja-nagyja a község háza előtti téren hullámozott, hogy tanuja legyen az első villanynapnak, amely már régi óhajta volt a községnek.

A bankett fél hét órakor kezdődött. Az első felköszöntőt Radonics Jován dr. képviselő mondta, aki a közönséggel együtt a királyi család egészségére üritette poharát. Utána Sztrilics Béla képviselő beszélt magyar nyelven. Kiemelte a község alkotmányosságát, amelynek a villanyvilágítás újabb jele és a megjelentek előtt vázolta a napi politika helyzetét.

Markusev Milán képviselő beszédében üdvözölte Topola lakosságát, majd Radonics Jován dr.-ra ürtette poharát.

Mák Aladár iskolaigazgató, a topolai radikális párt elnöke üdvözölte ezután a megjelent képviselőket és kérte őket, hogy ezt az ünnepi alkalmat is tekintsék, mint a vajdasági magyarság lojalitásának jelét.

Sztrilics Béla képviselő bemutatta a közönségnek dr. Szuboticsot, a parlament elnökét, aki szerb nyelven elmondott beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy a Vajdaság népével ilyen közvetlen és meleg ünnepen ismerkedhetett meg. Szubotics dr. után Kellert Pinkász dr. topolai főrabbi tartott beszédet nagy tetszés mellett.

A banketten a topolai férfi dalárda szláv és magyar dalokat adott elő Holmann Károly tanító karmester vezetésével.

A topolai villanybankett mindvégig a legjobb hangulat mellett a hajnali órákban fejeződött be.

SZUBJEKTIV KRÓNIKA

●●●

Alázatos sorok Európához

Egyik nap fut a másik után, úgy öszszetörölődnek, mint a falevelek őszi megszárláskor, mikor november tartja Bertalan-éjét. Emberek, nézzétek milyen erős vagyok. Vannak ostobák, akik csudavizet isznak a telkük üdvössége érdekében és pilulákat szednek, hogy ettünessék szívükről a szeplőt, de senki se látta még meg szomszédja szemében a Krisztust. Ez az őszi sár olyan marasztaló, akár reggel a meleg ágy, itt csudákat lehet tenni telünél nélkül, gyujtogatni és ölni, csak a hátal nyomában jár rikoltó dinom-dánom. Heje-hujával szülnének és boros fejjel mennek az utolsó utra. Az életnek itt nincs indulója, csak a halálnak és a pénznek. Ó, hányszor megfogadtam gyűlölködő perceimben, hogy többé nem állok szóba velük, a disznófejükkel, a bárányfejükkel és a lexikonfejükkel és mindig pacsizva kallogtam vissza, mint az illedelmes eb. Ugy-e milyen nevetséges ez a szótorna, ez a sámsonkodás ígérekkel és fenyegetésekkel? Te tudod édes X., hogy ugysem foglak fejbeütni az uccán, sőt mosolygok és bókolok előtted, s csak a hátad mögött mutatok számfüllet. Drága kopasz bácsika, irigylem az ön testhezülő pocakját, neje kellemtét és lednykája hamvas bajját. Igazatok van, ha rugtok és boldog leszek, ha megveregéttetek a vállamat. Mindenki ura a maga sorsának. Én láttam már a halált hivatalosan beállítani békés hajlékba, ahol az életre rendezkedtek be és láttam erőszakkal megidézve, mikor a faluvégi favágó, akit elhagyott a szeretője, bosszúból megfagyott a kedves ablaka előtt. Mert mi, férfiak parancsotni tudunk a halálnak, ha a nőnek nem is. Mit ér a roppant indulat, ha nem indul nyomában aranyeső? Oly fájdalmas ez a nyugtalanság, amely a lábujjam hegyétől a torkomig nyargal, a pokoll tűz, amely üvöltésre parancsol, mint korbács a cirksz oroszlánját. Vannak városok, amelyeket még sohasem láttam és a ti jóvoltotokból nem is fogok soha. A kávéház az én váram, országom, színházam és kirakatom. A füst a délibáb és tudom: innen nem lehet felnőni a csillagokig. Itt csak a részeg ember dái és a bolond. A világ a nagy komédia, amit én állóhelyről, lábujjhegyen bámulok. Hol az a boldog öröm, mikor komédiások jöttek a faluba és kigyulladt a sátor szemem, mint a hold? A misztikumok és csudák, melyek a szívemig értek? Hol keressék a lelkeket? Mindenütt nyoma van; nőben, irásban, földben, napsütésben, harangszóban, csak magamban nem találom. Erre járt, itt látták, itt hallottak róla, itt ölelkeztek vele, csak én, én nem tudom utolérni soha. Az idő is a ti hőhérlegényetek, szépen odavémet majd mellétek és leszek én is: zsarnok árulója a fiatalságnak. A fiatalságnak, amelyet ringyóvá ajlasított ez az államizás, atabárdos, nagyfülü város. Ki itt a mesék szegénylegénye, akiért elfjött a szüzi grófkisasszony, hogy megváltsa a vérvél? Érttem nem jön senki szabaddító és én sem mehetek senkiért, hogy ölembe kapjam és küssak vele a világból. Aki engem vár, azé a Csipkerózsli sorsa, vágyóds és álom. Ó, szeretlek világ, undok világ, gyilkos világ! Soványka karjaimba öllek ő föld! Európa véres csatornáit és árkaik ömlőiték belém! Tirádákkal köszönlök, csörgősapkásan és aranyszájjal: ó világ, boldog vagyok, hogy belém törölő sáros saruidat!

(t. l.)

A költő és a sorsharag

Vertaine óta kiment a dltvból a koplató költő. A poéták ma mind családós, fixfizetéses hivatalnokok, könyvelők, színigazgatók vagy újságírók, akiknek a líra magánügy, dísz, puder a hiúságukra, spanyollal a telkük elé. A romantikus

századok elkésett igrice Tin Ujevics, a piszkos, rongyos, dgrulszakadt költő, az új jugoszláv irodalom egyik legnagyobb lírikusa, akit most javíthatatlan munkakerülésért kiutasítottak Beogradból. Ujevicsnek csak egyetlen versét olvastam magyarul, Csuka Zoltán kiadott fordításában, de ennyi szépséges szomorúságot, ennyi szentségesen együgyű csudálkozást még nem adott nekem költő soha, mint ez a csavargó, toloncutra került poéta. Ilyeneket mond az egek urának:

»Én istenem, jó istenem,
emlékezz tündöklő ígéreteidre,
amelyekkel a földre engedted,

ó istenem vigyázz a fiadra,
aki tövis és kavics közt lépeget,
véres szívvel, sebes lábakkal,

Csillagtény nélkül, aldzattal,
adósággal és csalással
és nagy bánatokkal a szakállán,

nincsen apja, nincsen anyja,
se nővére, se fivére,
se barátja, se szeretője

senkije a világon,
szívében gombostűnyi hely nincs
és nem csap ki tűz az ujjai hegyén.

A beogradi rendőrség azonban nem olvas verseket és Ujevicsét november tízenkilencedikén irgalmatlanul bevago-

nírozták és több kiutasítottal együtt kitoloncolták a fővárosból. Vinkovcig minden rendben ment, de itt az áltomdsfőnök kijelentette, hogy legy nélkül nem viszik tovább ingyen a költőt. Szegény Ujevicsnek persze nem volt egy árva parája sem és így kidobták a vonaiból. A vinkovcii rendőrség erre úgy határozott, hogy gyalog fogják dalmáciai szülőfalujába, Makarszkozba szállítani. A hideg novemberi reggelben el is indultak a fagyott országuton, a költő egyedül trappolt tovább lyukas cipőiben, fütyörészett, vagy a körmei közé lujt, ha nagyon kínoztá a hideg. A furcsa menet azonban csak a szomszéd községig jutott el. Itt a kísérő rendőrök úgy állították, hogy Dalmácia még nagyon messze van, addig meg is fagyhatnak valamennyien, tehát visszahozták a boldogtalan poétát Vinkovciba. A vinkovcii hatóságok feltűnően előzékenyen bántak vele: külön cellába tették és mikor a lakosság megtudta, hogy Tin Ujevics a városban tartózkodik, gyűjtést indítottak számára, tiszta ruhát és eledelt vásároltak neki, úgy, hogy a költő egészen megbékélt a helyzettel. A rendőrségnek most nagyon fő a feje, hogy mit csináljon Ujevicsel; szabadulni szeretnének tőle, de az uccára kitenni nem merik, mert akkor a polgársággal gyűlme meg a bajuk, ha pedig börtönben tartják, az utókor és az irodalomtörténet fogja őket pellengérré állítani. Ambár az utóbbi nem hisszük, hogy nagyon a szívére venné a vinkovcii rendőrség.

Az angol felsőház kedden tartja meg a locarnói szerződés vitáját

A munkáspárt álláspontját lord Arnold fogja kifejteni

Londonból jelentik: A felsőház kedden kezdi meg a locarnói szerződés vitáját. A munkáspárt részéről lord Arnold szólal föl, aki hosszabb beszédben fogja bíráltni a döntőbírósi szerződéseket. A konzervatív párt tagjai közül többen vesznek részt a vitában, mely előreláthatólag már szerdán befejeződik.

Az Ergerberger-induló becsületsértés

A budapesti törvényszék felmentette egy kereskedő feleségét, aki legazemberezte a hadsereget

Budapestről jelentik: A törvényszék Publik-tanácsa hétfőn tárgyalta Millgram Ármín kereskedő feleségének bünpörét, aki ellen az ügyészség a katonaság intézménye elleni izgatás és becsületsértés miatt emelt vádat.

A vádlott asszony az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bünyösnek, az inkriminált kijelentést azonban megette.

— Az első honvédszázad egyik százada — mondotta — pont a mi üzletünk aijtaja előtt kezdte énekelni menetelés közben a nemzeti hadsereg hivatalos indulóját...

Az ügyész: Nem hivatalos.

A vádlott: Hát félhivatalos. Szóval énekeltek, hogy Ergerberger-sószberger, minden zsidó gazember. Erre én rájuk kiáltottam, hogy ti vagytok a gazemberek, bitangok! Nagyon fel voltam háborodva, kérem, első férjem a harctéren elesett, második férjem is harminchat hónapig volt a fronton. Felháborodásomban gazembereztem le a katonákat.

A vádlott vallomása után Horváth Ferenc főhadnagy tanut hallgatták ki, aki az éneklő századot vezette.

Az elnök: Mit tud az esetről?

A tanu: Nagytétényből jöttünk a városba. Én a század után mentem, a századot, előttem talán száz lépésnyire, Bódi Sándor őrmester vezette. Egyszerre csak láttam, hogy a század megáll, az éneklés megszűnik, zavar van. Előre

A tanu: Ezt a dalt nem is tiltották be, tehát, úgy látszik, szabad énekelni.

Az elnök: De mit szólna ön ahhoz, ha valaki azt énekelné, hogy minden magyar gazember?

A tanu: Pardon, a zsidó vagy faj, vagy felekezet, vagy vallás.

Az elnök: Kérem, én nem vitatkozom önrel tovább, vegye tudomásul, hogy a zsidók magyarok, éppen olyan magyarok, mint mi, vegye tudomásul, hogy a zsidók éppen úgy véreztek a háboruban, mint mi, vegye tudomásul, hogy senkit sérteni nem szabad!

A vádlott ezután elmondta, hogy amikor a katonák elfogták, az őrmester szuronyt szegeztetett rá és rákiáltott:

— Fogd be a szádat, te büdös zsidó! — és még egy sulyos, nyomdafestéket nem tűrő kifejezést használt.

Az őrmester és még több tanu kihallgatása után kihirdette az ítéletet, amelyben bünyösnek mondta ugyan ki felhatalmazásra üldözendő becsületsértés vétségében a vádlottat, de felmentette a büntetés kiszabása alól. Az indokolás szerint az a kijelentés, amit Millgramné használt, becsületsértő, azonban az Ergerberger nótának eléneklése, különösen tekintettel arra a passzusára, hogy minden zsidó gazember, szintén becsületsértés. A törvényszék a nótának éneklését jogellenesnek, kihívónak és botránykeltő viselkedésnek tartja, amely alkalmas volt arra, hogy Millgramnét, akinek első férje a háboruban elesett, felháborítsa és az inkriminált kifejezésre készítse. Ugyancsak felmentették Millgramnét a katonaság elleni izgatás vádjá alól is, miután az a becsületsértő kifejezés, amit használt, tekintettel annak indító okára, nem alkalmas az izgatásra.

Az ügyész felebezett az ítélet ellen. A vádlott és védője a felmentő ítéletet tudomásul vette.

Pénzhamisítás

részvénytársasági alapon
ötvenmillió levát hamisítottak
Bulgáriában

Szófiából jelentik: A rendőrség nagyarányu pénzhamisításnak jött a nyomára. Megállapítást nyert, hogy ötven millió hamis léva került forgalomba. A hamis bankjegyeket elődlítő nyomda felszerelésére részvénytársaság alakult és a részvényesek között bankigazgatók is szerepeltek.

A rendőrség kinyomozta, hogy a pénzhamisító banda százdolláros bankjegyek hamisítására is megtette az előkészületeket. Megnehezíti a rendőrség munkáját az a körülmény, hogy a bűnügybe igen előkelő személyiségek is bele vannak keverve. Eddig harminckilenc letartóztatás történt.

Az 500 dináros rejtély

A Bács megyei Napló vasárnapi példányai közt két olyan lappeldány volt, amelyben a negyedik oldalon a tárca a következő változással jelent meg:

Sz. Szigethy Vilmos

Irtá: Lady

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. A mai lappeldányok közt szintén van két olyan lap, ami eltér a többiől.

Aki a Bács megyei Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Ki a gyilkos?

Egy házaspárt azzal vádolnak, hogy meggyilkolták az apjuk szeretőjét

Becskerekéről jelentik: A becskerei törvényszék hétfőn tárgyalta Damján Tersza 23 éves malitoraki asszonynak és férjének, Damján Rankónak bűnügyét, akik a vad szerint 1925. augusztus hetedikén meggyilkolták Damján Rankó apjának Pálnak vadházastársát, Petrovics Évát.

A vádottak védelmét dr. Mrkusics József becskerei ügyvéd látta el. Damján Tersza elsőrendű vádlott a bizonyítási eljárás után tagadta a terhére rótt bűncselekményt és azt állítja, hogy a csendőrség letartóztatása után súlyosan bántalmazta és ezért vallotta be a bűncselekményt. Ő a gyilkosság napján szülei házába ment látogatónak és másnap tartóztatták le Becskereken Georg P. a korcsmában.

Damján Ranko másodrendű vádlott szintén tagadja a gyilkosságot és ugyan csak arról panaszkodik, hogy a csendőrök bántalmazták.

Dinusa Tódor malitoraki földműves tanu előadja, hogy ő tolmács volt a vádlottak csendőri kihallgatásánál. A vádlott asszony akkor a fejszét is előadta, amellyel a gyilkosságot követette. Azt vallja, hogy a csendőrök bántalmazták ugyan a vádlottakat, de csak kézzel ütötték őket.

A következő tanu Damján Pál, a meggyilkolt Petrovics Éva vadházastársa, aki előadja, hogy menyé állandó hadilábon állt a meggyilkolttal, ami nagyon valószínűvé teszi, hogy ő a tettes. A védő kérésére a tanut nem eskették meg.

A délutáni tárgyaláson Petrovics Jou tanu, a meggyilkolt asszony törvényes férje azt vallotta, hogy felesége a gyilkosság előtt vissza akart térni hozzá, mert Damján Pál állandóan verte.

A következő tanu Haralanyi Sztan azt állítja, hogy Damján Pál udvarába át lehet látni a szomszédokból s onnan látták, hogy Damján Pál bántalmazta-e az asszonyt.

A védő indítványozta, hogy a bíróság rendeljen el helyszíni tárgyalást. A bíróság helyt adott a védő kérésének és elrendelte a helyszíni tárgyalást.

Készülnek a községi választásokra

A radikális-párt kerületi konferenciája Verbászon

A községi és tartományi választások időpontja teljesen bizonytalan. A törvény értelmében a választásokat már régen meg kellett volna ejteni, azonban az ország egyes területein még mindig különböző községi törvények vannak érvényben s így nagyon nehéz a választások technikai keresztülvitele.

A törvények külföldre volta s egyéb, főleg politikai tekintetek — ma még azt is bizonytalanná teszik, hogy a választásokat az ország minden részében megejtik-e. Ha a választások nem lesznek általánosak, bizonyos, hogy a Vajdaság nem választja most a tartományi és községi képviselőtestület tagjait. A Vajdaságban ennek dacára is készülődések folynak a községi és tartományi választásokra. A készülődések ma még csak abban állnak, hogy a pártok folytatnak megbeszéléseket s folynak a tárgyalások arra nézve, hogy kik lesznek a jelöltek.

Vasárnap délután a verbási kerületi radikális-párt tartott kerületi konferenciát dr. Laloševics Joco a járás nemzeti gyűlési képviselőjének elnöke alatt. A gyűlésen dr. Laloševics behatóan ismertette az aktuális politikai helyzetet, majd a tartományi és községi képviselőválasztások ügyét beszélték meg.

A konferencia egyhangúlag bizalmat szavazott dr. Laloševics képviselőnek eddigi működéséért. Felhívta azonban a képviselő figyelmét arra, hogy a Vajdaság gazdasági köréit tönkretételével fenyegeti az adóbehajtások mostani szí-

gorusága, amellyel a még nem jogerősen kivett adók behajtását is forszírozzák. A konferencia felkérte a képviselőt, hogy ő és a többi vajdasági képviselő hassanak oda, hogy az adóbehajtások terén az adózók könnyítéseket kapjanak s hogy az adóterheket is enyhítsék.

Vasárnap Odzacin az ugynevezett vajdasági radikális-párt, amely nem hivatalos radikális szervezet, gyűlést akart tartani azzal a programmal, hogy az adóterhek súlyossága miatt bizalmatlanságot szavazzon a vajdasági képviselőknél. A gyűlést azonban nem tartották meg.

HIREK

Prémvarázs

Megint megjelentek az aszfalt fölött, az autók mélyéből kiborongva, a színházi előcsarnokokban szétáruva a drága női prémek, ezek a Kanada, Alaszka, Szibéria üzött vadjairól lefejtett s Lipcsében és Párisban kikészített csodák, s a férfidegeken egy ősi, de mindig új borzongás siklik végig. Mi ez az érzés, miféle mélységekből száll fel egész különös, szorongató feszültséggel, a női testet körülölelő prém rejtelmes varázsa? Egész más valami ez, mint a selyem csillogó, sima lágyágának, a bársony nemes, előkelő komolyságának, a csipkék légies, hűvös gyöngédségének ígérete. Mindebben van valami, ami a mai női testtel, sőt női lélekkel rokon: a női bőr selymes lágyága, a sötét szemek bársonyos fénye, a női érzések és gondolatok finom és bonyolult csipkészdövedéke a mai nő logikus díszévé teszi a selymet, a bársonyt, a csipkét. A kifinomult kultur-nőn ezek lényével összhangzóan omlanak végig, mert bennük is eltűnik mintegy a nyersanyag jellege s csak a kikészítés eredménye csillog és hirdeti a kultura báját.

A prém ellenben egy darab nyers vad-ság, az őserdő és a sarki mocsarak kiéltlen zordságának egy idevetődött foszlánya, mely bár szintén a kikészítés ezer fortélyán ment át, mégis megőrizte színben, jellegben, olykor formában is az állati bozontoság, a tömött szőrösség kulturától szűz félelmességét. Egy behavazott katonai őrn, vidám vadásztársaság puskás tagjain, még a ragadozó arcu bőrszék vállán is különösebb hatás nélkül húzódik meg a legdusabb bunda is. De egyszerre kiárad belőle egész titokzatos varázsa, ha gyöngéd, ápolat testű kulturnő arca vagy husa kandikál ki belőle. Az ellentét, minden élményfajták legizgalmasabbja indítja meg ekkor lélekfelkavaró játékát. Odabent, a prémek mögött, csupa finomság, gyöngédség, virágszerűség. Körünyirt kis hajzat, melynek minden szálát festés, mosás, hullámosítás vagy fodorítás tette lággyá, illatossá. Festékekkel, illatszerrel, forró gőzökkel virágsziromszerűvé ápolat arc, pihegő husok: az emlékek hullámútjára s a karok oszloppárjára, melyeknek diadalmas virulása valami hódolásra kész gyöngédséggel párosul. S aztán a ruhák légies, művészi anyagtalansága. Selyemfoszlányok, melyek kevés anyagukkal bocsánatot kérnek mintegy, hogy ennyi kincs elföldését jelezni merik. S az elég rosszul kombinéne nevezett kissé terjedelmesebb fügefalevél, ez a selyemből és csipkéből szőtt lírai költemény. Ez van belől. S minderre ráborul, mindezt körül fogja az állati ősvadság küldötte: a prém. Ki gondol a selyem láttára a kis zöld selyemhernyóra s a tolnamegyei vagy délfranciaországi eperfákra? Eszünkbe juttatja vajjon a struccotl Afrika óriás madarát s a Szahara homokját? A prémek vad szörbözöttségének látása és érintése azonban kiharadhatatlanul áthorogtatja gondolatainkon, sőt idegzetünkön is az őserdő, a jég-

hegy, a nyers állatiság, a zabolátlan őstermészetesség zordságát. Ez az ellentét a kultura melegházában kisarjadt, virágszerű női test s az idegenszerűen állatis prém között adja meg a prémek, a prémes szépségeknek varázsu-kat.

De ez még nem is legmélyebb titka a prém-varázsnak. Ez az ellentét nem hatna így, ha alján nem bujkálna az emberiségnek, lehet mondani, személyes, faji emlékezőse. Létekbúvárok azzal a feltevessel magyarázzák leesési félelmekkel, sőt valóságos lezuhanási érzésekkel nyugtalanított álmainkat, hogy ilyenkor fákon élő és alvó majomszerű ősrünk ama félelme kísért, hogy álmlában leesik a fáról. Ilyen származási mélységekből és időbeli távolságokból hat fel mai érzésünkbe az emberi testen elomló prém nyugtalanító varázsa is. Nagyon valószínű, hogy állati őseink egykor sűrű bundával fedetten csatangoltak az őserdők mélyén. A mai fehér nő sugárzó meztelensége számlálatlan századok során bontakozott ki a testre nőtt bunda sűrű bozótjából. A kultur-nő meztelen testére boruló műbunda az összörzetre való sejtelemszerű emlékezőt remegteti át valónkon. Mint valami honvágy az állatiság, az elveszett paradicsom után, úgy jelentkezik ez az érzés. S mélyében ott bujkált az a kérdés: érdemes volt-e megtenni ezt az utat az őserdőből és az összörzetről, érdemes volt-e emberré lenni?

Szász Zoltán

*

— **Pasics részvéltáogatása az angol követségen.** Beogradból jelentik: Vasárnap délelben Pasics Nikola miniszterelnök megjelent a beogradi angol követségen és Kernar angol követnek a kormány nevében részvétét fejezte ki Alexandra angol anyakirálynő elhalálása alkalmából.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter Csicsovacs ki Zsárkó subotica tanítót elemi iskolai igazgatónak nevezte ki. Novákovic Rodolika tanítónő Vajszkáról Karavukovóra, Novákovic Zsivojint Bocsanáról Karavukovóra, Milorádovic Katalint Retkocéről Szrbobránba, Cucics Simont Vranjszkáról Dragutinovóra, Nagy Miklóst Bacsinacáról Sidre, Varga Imrét Jarmenováról Potiski Szveti Nikolára, Momčilov Milost Bavanistéről Pancsevóra és Atanackovic Katinkát Gornji Kovityról Noviszádra helyezte át.

— **A szentái radikális párt nagygyűlése.** Szentáról jelentik: Szombaton és vasárnap tartotta a radikális párt értekezletét, amelyen dr. Radonics Jován képviselő is megjelent. Az értekezlet előtt Radonicsot felkeresték vidéki küldöttek és közbenjárásért kérték az adóterhek enyhítésére, valamint a város és a községek tulajdonát képező iskola-földek visszaadását sürgették. Radonics ígéretet tett arra, hogy interveniál az elhangzott panaszok orvoslása érdekében. Ezután a radikális párt zártkörű értekezletet tartott dr. Ludaics Milos elnöklésével. Az értekezleten Privokopics montenegról kapitány negyven telepesből álló küldöttség élén bejelentette ötszáz telepes csatlakozását a radikális párt-hoz. A tárgysorozaton az építendő gőzfürdő, vízvezeték építése és az elhanyagolt országutak kiépítése szerepelt.

— **A topuskai állomásfőnök nyerte meg az egymillió forintnyereményt.** Zagrebból jelentik: Az osztálysorsjáték ez évi főnyereményét, egymillió dinárt az 5853. számú sorsjeggyel Krcselics Jován topuskói állomásfőnök nyerte meg. A szerencsés vasutas, akinek nyolc gyereke van, elhatározta, hogy otthagyja a vasutat és a főnyereményen szállodát nyit.

— **Olaszország sohasem járul hozzá Ausztriának németországi csatlakozásához.** Madridból jelentik: Az ABC római tudósítója beszélgetést folytatott Masoolinival, aki a többi között a következőket mondotta: Ausztriának Németországhoz való csatlakozásához sohasem fogunk hozzájárulni. Ettől eltekintve azonban Olaszország nagy érdeklődéssel kíséri Ausztria gazdasági föllendülését és ehhez áldozatok árán is

— **Radikális párti gyűlés Kovacicán.** Becskerekéről jelentik: A kovacicai járás radikális párti szervezetei vasárnap gyűlést tartottak Kovacicán. A gyűlésen résztvettek többek között Sztójadinovic Milán pénzügyminiszter, Suvákovic Lázár agrárreform miniszteri államtitkár és Dragovic Milutin képviselő is. Sztójadinovic pénzügyminiszter a gyűlésen nagy beszédet mondott.

— **Anglia és Franciaország szövetségének Ázsia ellen.** Londonból jelentik: Azok a tanácskozások, amelyeket Henry de Jouvenel, Sziria új főkormányzója és Chamberlain külügyminiszter folytattak egymással, teljes eredménnyel végződtek, de a létrejött megállapodásokat nem foglalták sem szerződésbe, sem jegyzékállításban nem rögzítették meg. A két ország között ugynevezett „gentleman agreemen” jött létre, amely szerint Anglia és Franciaország az ázsiai problémák megoldásában egyértelműleg és közösen fognak eljárni. Ez a megállapodás elsősorban Törökországra, Szíriára, Kisázsiaira és általában a mohamedán nacionalista mozgalmakra vonatkozik. A két politikus londoni tanácskozásain szóba került az is, hogy a német miniszterek Locarnóban kötelezettséget vállaltak, hogy Németország nem fogja keresztezni Franciaország és Anglia ázsiai politikáját.

— **Pribicevics-párti gyűlés Pakracon.** Zagrebból jelentik: Pribicevics Szvetozár horvátországi agitációs utja során december elsején Pakrac községben tart népgyűlést.

— **Nem rágalmazás a „magyaron” kifejezés.** Ungvárról jelentik: Elvi jelentőségében érdekes döntést hozott a kmet-bíróság. Pollmann Károly, a dolnai fatelep igazgatója pert indított Rusek párttitkár ellen, mert az a „Vpered” című lapban „magyaron” kifejezéssel illette őt. Rusek párttitkár a tárgyaláson beismerte, hogy a kérdéses kifejezést használta, de kijelentette, hogy szerinte a „magyaron” kifejezés nem vonja kétségbe senkinek sem az állampolgári hűségét. A kmet-bíróság elfogadta Rusek titkár védekezését. Csupán Rusek párttitkár lett elmarasztalva egy „helyreigazító” nyilatkozat erejéig.

— **A beogradi egyetemi hallgatók egyesületének közgyűlése.** Beogradból jelentik: Vasárnap délután tartották meg Beogradban az egyetemi hallgatók egyesületének közgyűlését, amelyen új tisztikart választottak. Elnököknek egyhangúlag Kosanin Sztanka beogradi bölcsészettan hallgatót választották meg.

— **A pofokodó rendőrőrmester.** Noviszádról jelentik: Radiszavljev István gardinovcei rendőrőrmester ez évi január 28-án a gardinovcei községhez tartozó Bugarin községben kétszer arculütötte Bugarin Maxim gardinovcei korcsmárosat, mert Bugarin, amikor a záróra betartására hívta fel, mellenragadta és ki akarta dobni. A korcsmáros feljelentésére a novisadi ügyészség hivatalos határozattal való visszaélés miatt vádiratot adott be a rendőrőrmester ellen, egyben hivatalból vádiratot nyújtott be a korcsmáros ellen is hatóság elleni erőszak miatt.

— **A ljubljani független demokráta nem vettek részt Radics István elleni tüntetésben.** Ljubljánból jelentik: Zserjav Gregor volt miniszter, a szlovéniai független demokráta vezetője meglátogatta Ballics ljubljani főispánt, aki előtt kijelentette, hogy a független demokráta vasárnap nem vettek részt Radics István közoktatásügyi miniszter elleni tüntetésben. Politikai körökben Zserjav kijelentése nagy feltűnést keltett.

— **Ausztria rendjelet alapít művészek és tudósok kitüntetésére.** Bécsből jelentik: A szövetségi kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy új rendjelet alapít művészek, tudósok, írók, nagyszerű komponisták kitüntetésére és még karácsony előtt kibocsátja a rendjelet szabályzatát. Lesz egy nagy aranyérem, amelyet csak ritka esetekben fog adományozni a köztársasági kormány nagyon kiváló tudósok, képzőművészek, írók és zeneszerzők kitüntetésére és lesz egy kisebb rendjelet is, különösebb érdemek jutalmazására.

— **Amerika visszautasította a román adósságok rendezésére tett javaslatot.** Washingtonból jelentik: Az amerikai kölcsönügyi bizottság elutasította a román adósságok rendezésére kiküldött bizottság első formális ajánlatát. A bizottság ellenjavaslatot tett.

— **Emléktábla leleplezés.** Zagrebból jelentik: Zagrebban a Palmotics-utca 27. szám alatti házban leleplezték Kumics Eugen híres horvát regényíró emléktábláját. Az ünnepélyes aktus a kulturális és tudományos egyesületek képviselőinek jelenlétében folyt le.

— **Százhatvan napi elzárás jövődéki kihágásért.** Noviszádról jelentik: A bácsalmás—szubotica vasútvonalon 1920 december 4-ikén az egyik pénzügyőr Vékes Dezső noviszádi bankhivatalnoknál olyan Magyarországból hozott árut talált, amely a pénzügyőr szerint vámköteles lett volna. Vékes azzal védekezett, hogy börtöndíjt szabályszerűen megmutatta a határvizsgálóknak és semmit sem rejtett el. Ennek ellenére a vámkötelesség 16.573 dinárra ítélte és az ítéletet a pénzügyminiszterium, végzőfokon pedig az államtanács is jóváhagyta. Minthogy a bankhivatalnok a 16.573 dinárt nem tudta kifizetni, a noviszádi államügyészség megkeresésére hétfőn délelőtt büntetésének kitöltése végett letartóztatta és átadta az ügyészségnek. Vékesnek a 16.573 dinár bírság helyett százhatvan napot kell leülni.

— **Masa pénzt keres a címe annak a nagyszerű új francia vígjátéknak, amit a Müpartolók Köre szombaton, november 28-án este nyolc órai kezdettel mutat be a városi színházban.** Az ötletes és mulatságos vígjáték főszerepeit Deutsch Janka, Garai Béla, Szabó Márton és Kiss Jenő játsszák, úgy hogy a jó szereposztás már maga is biztosítja az első ideai magyar műkedvelő előadás sikerét, ami a Müpartolók Körét a „Falu rossza” mult heti szerbnyelvű előadásának sikere után bizonyára még fokozottabb munkára fogja serkenteni.

— **Királysértéssel vádolt veliki-beckerek keressék.** Noviszádról jelentik: A noviszádi államügyészség hétfőn vádiratot adott Hermann József veliki-beckerek keressék ellen, aki a vádirat szerint mult év augusztus hó 11-ikén Veliki-beckereken királysértést követett el.

— **Egy pár ócska cipőért egy havi fogház.** Noviszádról jelentik: A járásbíró hétfőn egy havi fogházra ítélte Majoros Mátyás noviszádi irodaszolgát, aki november 2-ikén Zelen Mihálytól egy pár cipőt ellopott. A vádlott és az ügyész megnyugodott az ítéletben, amely így jogerőre emelkedett. Majoros nyomban megkezdte büntetése kitöltését.

— **Szabadióra helyezték a zagrebi egyetemi hallgatókat.** Zagrebból jelentik: A rendőrség tizenhárom nap fogság után, hétfőn szabadióra helyezte az Olaszország elleni tüntetés alkalmával letartóztatott hét egyetemi hallgatót.

— **Zavarok a szubotica villanyáramszolgáltatásban.** Az utóbbi napokban, pontosan és rendszeresen minden este néhány percig — néha hosszabb ideig — sötétben marad Szubotica. Mintha csak valami tüntető sztrájkot rendeztetne a villanytelep, mindennap megáll pár percre a munka a villanyerőre berendezett ipari üzemekben, megállnak a villamoskocsik és sötétbe borul a város. A véletlennek köszönhető csak, hogy eddig nem történt szerencsétlenség, mert például a kórházban katasztrófális következményekkel járhat, ha épen operáció alatt marad sötétben a műtőterem. Okulva a legutolsó napok tapasztalatain, már mindenki ellátta magát gyertyával és nincs olyan nap, hogy ne szorúlnánk nagyapáink divatjarmult világítóeszközére. Mégis csak illő volna, ha a villanytelep többet törődne fogyasztói érdekeivel és megjavítaná a hibát. Így azonban azt kell feltételeznünk, hogy az elsejti számlával együtt egy hónapra való gyertyát is akar küldeni a társaság a villanyfogyasztóknak.

— **Betörések Beckerekben.** Beckerekéről jelentik: Vasárnap éjjel két betörést követte el Beckerekben. A Grundlicseva-uccában ismeretlen tettesek behatoltak Schubert Ferenc villanyselelő lakására, ahonnan ruhaneműket vittek el, több ezer dinár értékben. Rejtélyes a másik betörés, amely a főgimnázium épületében történt. A betörők behatoltak a gimnázium igazgatói szobájába, ahonnan csupán néhány száz dinárt vittek el az íróasztal fiókjából, míg az asztal melletti nyitott kazettában levő több ezer dinárt nem bántották. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a gimnázium betörői nem pénzt, hanem valamilyen okmányt vagy pecsétet akartak elvinni.

— **Műkedvelő előadás Topolán.** A topolai iparosifjúság szombaton este nagy sikerrel adta elő Szenes Béla „Csirkefogó” című bohózatát. A szereplők közül Bodor Bözsike, Romoda Irénke, Bánov Juliska, Sulyok Angela, Kihut Katica, Szikora Péter, Paláncsai János, Kecskés József és Devics Nándor arattak nagy sikert. A kitűnő rendezés Hoffmann Károly tanító érdeme.

— **A galántai vérvád.** Galántáról jelentik: Zigó Karolin, tizenhároméves árvalány, aki Gärtner Dezsőné, a galánta-jársábeli Ujvilág nevű birtok jószágigazgatójánál szolgált, elpanaszolta ösmörőseinek, hogy őt a gazdája, az újoan megválasztott rétai rabbival egyetértve meg akarja gyilkolni és vért a pászkába keverni. Ez a mese volt a vérvád kiinduló pontja, amely majdnem pogromra vezetett a környéken. A csendőrök nyomban kihallgatták Zigó Karolint, aki azt vallotta, hogy Gärtneréknél nagyon jól tápláltak, folyton fehérkávával és hussal etették, csak azért, hogy „több legyen a vére”, mikor majd „lesaktolják”. Le akarták csinálni a pin-cébe is, de ő megszökött a rabbi kése elől. A nyomozás kiderítette, hogy az egész rezmese a lány fantáziájában született meg, akit kiskorú barátai azzal ugrattak, hogy a zsidók őt szemelték ki arra, hogy vért a husvéti pászkába keverjék.

— **A legnagyobb német rádióállomás.** Berlinből jelentik: A birodalmi és állami hatóságok, valamint a sajtó képviselői csütörtökön tekintették meg a königswusterhauseni rádióállomást és különösen az ép most elkészített 730 méter magas szikratáviró-tornyot. Az új torony sulya pontosan a tizede az Eiffel-torony sulyának, költségei az Eiffel-torony költségeinek hét százalékát teszik ki. A torony, amelyre még ötven métert építenek, s evvel eléri az Eiffel-torony magasságát, antenna-hordozóul és legelső részében antennául szolgál.

— **Szabadióra helyezett magánhivatalnok.** Noviszádról jelentik: Sik Iván noviszadi magánhivatalnok november 19-ikén fivére goszpodincei istállójából egy tehenet elhajtott, amiért letartóztatták és az ügyészségnek adták át. A noviszadi törvényszék vádánácsa elrendelte szabadióra helyezését, de egyúttal rendőri felügyelet alá helyezte.

— **Tűz a parlamentben.** Beográdból jelentik: Hétfőn délelőtt a radikális klub parlamenti helyiségében tűz ütött ki. A klubhelyiség terpertinnel bekenet parkette egy eldobott égő gyufától kigyulladt és magas lángot vetett. A kivonult tűzoltóság a tüzet hamarosan eloltotta. A helyiség parkettjének egy része elégett.

— **Éjszakai lövöldözés a sentsai főuccán.** Ily címmel sentsai jelentés alapján megirtuk, hogy Krivokopics Bozsó volt montenegrói kapitány, jelenleg sentsai telepés négy társával a főuccán lövöldöztek. Krivokopics Bozsó most annak közlését kéri, hogy ő nem vett részt a lövöldözésben.

— **Egyesült a két noviszadi Srnao.** Noviszádról jelentik: A noviszadi Srnao két frakciója, amelyek eddig külön működtek, hosszas tárgyalás után újból egyesült. Az új tisztikarban mindkét frakció paritásosan van képviselve. Tartományi elnök lett: dr. Tyeremov György orvos, helyi elnök: Vilics Markó tanügyi inspektor, alelnökök: Kozarev Zsivkó pék, Vilovac Vojislav, a Nemzeti színház nyugalmazott tagja, dr. Stanojcsics Zsivko orvos, Zsivojnovics Koszta droguista, pénztárnok: Radics M. Vászta kereskedő, titkárok: Pavkovic György egyetemi hallgató, Jovanovic Tódor kereskedő, akcióvezető: Pecsvarac Tódor. Ezenkívül huszonegy tagu választmányt választottak.

— **Stinnesék berlini automobilgyára nem kerülheti el a csődöt.** Berlinből jelentik: Az Aga automobilgyár részvénytársaságának igazgatósága és felügyelő bizottsága elhatározta a csődöt. A vállalat, amelynek Stinnes Ödön a főrevezényese, az üzemet egyelőre folytatni fogja, hogy a gyárat el lehessen adni.

— **Minden eddiginél erősebb világító sugarakat talált föl egy amerikai fizikus.** Londonból jelentik, hogy Milliken kaliforniai egyetemi tanár, az ottani technológiai intézet vezetője, aki a fizikai Nobel-díj nyertese, közölte az amerikai tudományos intézetekkel, hogy új fajta sugarakat talált föl, amelyek minden eddigi sugár hatásánál több mint százszor erősebbek. Ezek a sugarak 182 centiméter vastag ólomlemez képesek átvilágítani, holott az eddigi legerősebb sugár csak egy és negyedcentiméter vastagságú ólomlemezen tudott áthatolni.

— **Katalin-bál Somborban.** Vasárnap este Somborban a Katolikus Legényegylet Katalin-bált rendezett, amely úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült.

— **Kényszeregyezési eljárás egy budapesti fajvédő-vendéglő ellen.** Budapestről jelentik: Kiszely József Kossuth Lajos-uccai vendéglője ellen, amelyet a fajvédők finanszíroztak, a törvényszék kényszeregyezési eljárást indított. A passzívák nyolc milliárdot, az aktívák három és fél milliárdot tesznek ki. Néhány héttel ezelőtt egy konzorcium, amelynek élén Friedrich István állott, szanálni akarta a vendéglőt, azonban az akció nem sikerült.

— **Lakásberendezések.** hálók, ebédlők, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és diszesebb kivitelben legolcsóbban Braća Goldner jégsekreány, fabutor és rézárugyárban szerezhetők be. Subotica, Jugovića ul. 20.

— **Joga van-e a kántornak a kántorlakáshoz?** Hírt adott már a *Bácsmegyei Napló* arról a vitáról, amely a veprováci római katolikus egyházközség és a bácskai iskolaszék közt folyik abban a kérdésben, hogy kinek van joga a kántorlakáshoz. Krémer Flórián veprováci kántortanítót nem sokkal azután, hogy az állam az iskolát átvette, a közoktatásügyi miniszter elbocsátotta tanítói állásából. Krémer azonban tovább is az egyházközség szolgálatában maradt, mint kántor s bent maradt a hitközségi épületben levő lakásban is. A veprováci iskolaszék azonban kilakoltatta Krémert s a lakásba behelyezte az új tanítót. A római katolikus egyház erre birtokháborítás címén pert indított az iskolaszék ellen. A meglehetősen komplikált ügyben a bíróság már több ízben tartott tárgyalást. A hétfői tárgyaláson a vármegyei iskolaszék képviselőjében megjelent dr. Jagedics Jován vármegyei főügyész a kereset elutasítását kérte azon az alapon, hogy a közoktatásügyi törvény értelmében a kántor részére nem jár külön lakás s a veprováci katolikus hitközség épületében mindig a tanító s nem a kántor lakott. A járásbíró úgy határozott, hogy a közoktatásügyi minisztériumhoz fordul felvilágosításért, hogy a miniszter döntsön, kit illet a hitközségi épületben levő lakás: a hitközségi kántort, vagy az állam tanítóját-e. Az új tárgyalást február 6-ikára tűzték ki.

— **A közoktatásügyi jótevői.** November 24-ikén a beogradi patriarcha templomban országos ünnepély lesz a közoktatásügyi elhunyt jótevőknek lelkiüdvéért.

— **A szubotica szláv színi egyesület bemutató előadása.** Az újonnan alakult szláv színi egyesület vasárnap este tartotta bemutató előadását, mely alkalommal Nusics Branislav háromfelvonásos vígjátéka, az »Obicsan Csovek« került színre. A szereplők valamennyien kitűnően játszottak. Különösen kitűnt pompás alakításával Szpászics Mihály, aki az előadást rendezte. Az előadást zsúfolt ház nézte végig és a közönség hálás tapsal honorálta a szereplők derekas játékát. A színi egyesület igazgatója, dr. Bélics Radoje ügyvéd azon fáradozott, hogy a jövő héttől kezdve hetenként két-három színelőadást rendezzen. A befolyó jövedelemből az egyesület még néhány színészt szerződtetne.

— **A fogházból a vádlottak padjára.** Budapestről jelentik: Vanczak János képviselő, aki ezidőszereint a gyűjtőfogházban tölti hathónapos fogházbüntetését, ezen a héten újra vádlottként szerepel a büntetőtörvényszék Tőrek-tanácsa előtt. Annak idején azért ítélték el Vanczak Jánost, mert a Népszavában leközölte Bujdosó Péter álnév alatt Farkas Antal egy cikkét. A szerző ellen nem lehetett eljárni, mert Farkas Antal Bécsbe emigrált és így Vanczak, mint felelős szerkesztő, kapott először egy esztendei fogházat, amely büntetést a felsőbb fórumok hat hónapra mérsékeltek le. Amikor az egy éves büntetésről szóló hír megjelent a lapokban, Farkas Antal újabb cikkel kereste föl Bécsből a „Népszava” szerkesztőségét, amely Vanczak elítélésével foglalkozik. Vanczak ezt a cikket is leközölte, amely kritizálja a bíróságok és az ügyészségek hivatali működését gúnyolja a Vanczak elleni eljárást. Az igazságügyminiszter fölhatalmazására a bíróságok és az ügyészségek sérelmére sajtó útján elkövetett becsületsértés vétsége miatt állítják szerdán bíróság elé Vanczakot, mint a Népszava felelős szerkesztőjét.

— **Orvosi hír.** Dr. Holcschuch J. nőorvos-operateur, a drezdai (Prof. Kehrer) és zürichi nőgyógyászati és szülészeti klinikának két éven át volt asszisztense, a noviszadi ál. kórháznak volt orvososa stb. orvosi gyakorlatát *Bácska-Palánkán* (Lindenschmidt-féle villa), megkezdte.

A bécsi keresztényszocialisták mozgalma a volt uralkodóház vagyoni kártalanításáért. Bécsből jelentik: A keresztényszocialista-párt körében mozgalom indult meg, hogy a Habsburgok vagyoni viszonyait a kormány törvény útján rendezze és a volt uralkodóház tagjaitól kisajátított birtokokért kárpótlást adjon. A szociáldemokraták a legerélyesebben foglalnak állást a terv ellen.

Dr. Hirth Ferenc ügyvéd irodáját Postanska ul. 1. sz. alá (Posta és Vöröskereszt iskola közötti utca) helyezte át.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

Ausztria postásstrájk előtt. Bécsből jelentik: A posta- távirda- és telefonalkalmazottak bérmozgalmat indítottak. A bizalmi férfiak csüförtökön ülnek össze, hogy a továbbiak felől tanácskozzanak. Valószínű, hogy ha a kormány a követeléseket visszautasítja, ki fog törni a postásstrájk.

Ágynemükön és huszezer dinár készpénz kivül a szekrényeket is magukkal vitték a betörők. Szomborból jelentik: Nagy Mijo korcsmáros feljelentést tett a rendőrségen, hogy a szivaci-uti csárdájában hétfőre virradó hajnalban betörők jártak és sok mindent elvittek. A feljelentése szerint vasárnap éjjel tizenegy óráig tartotta nyitva a csárdát, azután pedig családjával együtt lefeküdt aludni. A betörők a hálószobával szomszédos szobát fosztották ki és arra nézve, hogy milyen lelkinyugalommal dolgoztak, jellemző, hogy nem elégedtek meg az ágynemük, apróbb butorok és az egyik szekrényben talált huszezer dinár készpénz ellopásával, hanem a szekrényt is magukkal vitték. A rendőrség megállapította, hogy az ellopott pénz nem volt Nagy Mijo tulajdona, hanem véletlenül éppen hétfőn kellett volna kifizetnie a környékbeli gazdáknak, akikől a tejkereskedéssel is foglalkozó korcsmáros tejet vásárolt. Megállapítást nyert az is, hogy a feljelentés szerint kifosztott szoba ablakai nincsenek betörve, hogy az udvaron állandóan hét nagy, mérges kutya tanyázik, amelyek, ugylátszik, össze voltak beszélve a betörőkkel, mert nem ugattak és végül hogy az üresen maradt szobából minden nesz áthallatszik abba a szobába, ahol a korcsmáros családjával együtt az igazak álmát aludta.

KINTORNA

Egy házalózsídó betévedt nemrég egyik vidéki antiszemita ur kastélyába. Az antiszemita ur éktelen dühre fakadt, mikor a zsidót meglátta és dühében megparancsolta neki, hogy feküdjön le a padlóra és usson.

A begyulladt zsidó mi teltett egyebet, lefeküdt a padlóra és ott vagy egy óra hosszáig uszómozdulatokat tett. Mikor pedig megengedett neki, hogy felkeljen, felállt és így szólt:

— Köszönöm, nagyságos ur, hogy olyan jó volt hozzám.

— Hát ez neked jó volt? — érdeklődött az antiszemita ur.

— Ez nem volt jó — szólt a zsidó — de az jó volt, hogy nem tetszett azt is kívánni tőlem, hogy bujjak a víz alá.

Egyik nagykereskedő a mult héten üzleti ügyben vidékre utazott. Néhány nap mulva hazaérkezett és bizony már éjfél után volt, amikor a lakására ért. Óvatosan nyitott ajtót és lábujjhegyen ment be a hálószobába. És rémes, amit ott látott. Anélkül, hogy részleteznék, csak annyit árulunk el, hogy a sötét hálószobában jelen volt a cégtársa is. Mikor mindez villanyfényre került, a mi férj barátunk összezsapta mind a két kezét és így szólt:

— Róza, hát nem kaptad meg a sürgönyömet?

LEGUJABB

Briand a designált miniszterelnök

Párisból jelentik: A köztársaság elnöke hétfőn magához kérette Briand-ot, akit megbízott a kabinetalkitással.

A szocialista-párt elhatározta, hogy a helyzet komolyságára való tekintettel tagjainak teljes cselekvési

szabadságot ad.

A pénzügyi bizottság ülésén két szavazat ellenében egyhangulag elfogadták Painlevénak azt a sürgőségi indítványát, hogy a bankjegyforgalmat másfél milliárddal emeljék.

KÖZGAZDASÁG

Szabályozták a házalást. Becskerekéről jelentik: A becskerekéi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére a kereskedelemügyi minisztérium 10290—III. számú rendeletével véglegesen szabályozta a házalást. A rendelet szerint házalással csakis SHS állampolgárok foglalkozhatnak és csakis azesetben, ha háziipari termékeket hoznak forgalomba. Külföldi állampolgárok nem kaphatnak engedélyt házalásra. A rendelet eltiltja a házalástól azokat a szlovákokat is, akik hetipiacokon, vásárokon szövöttáruval kereskednek. A szlovák házalók közül azok kaphatnak házalási engedélyt, akik az S. H. S. királyság javára optáltak és vagy belföldi, vagy szlovenszkói háziipari cikkek árusításával foglalkoznak. A szlovenszkói származású háziipari cikkek azonban az illető szlovenszkói községi hatóságoknak peccéttel kell ellátniuk, azonkívül vándeklarációt is kell szerezni ezekről a cikkekről.

A Bánátban nem lehet vasárnap hetipiac. Becskerekéről jelentik: Torontál-Temesmegye alispáni hivatala, a becskerekéi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére 28.512. szám alatt elrendelte, hogy a Bánátban vasárnap sem üzletek, sem kisebb ipari üzemek nem tartathatók nyitva. Ezzel egyidejűleg a vasárnapi hetipiacot is betiltotta az alispáni hivatal a Bánát területén.

Vásár Szomborban. Szombaton és vasárnap zajlott le a szombori vásár. Nagy felhajtság volt élőállatokban, lanya vételkedv mellett. A kirakodó vásár is gyöngén sikerült.

Renoválják a becskerekéi begaparti vasúti állomást. Becskerekéről jelentik: A becskerekéi begaparti vasúti állomáson a renoválási munkálatok miatt, a teherárufelvétel november 23-tól december elsejéig szünetel.

A kereskedelemügyi miniszter sürgött az új bánáti vasúti vonalak megnyitását. Becskerekéről jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium értesítette a becskerekéi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a közlekedésügyi minisztériumnál lépéseket tett a Bázias—temesvári, a Módos—temesvári és a Kikinda—szegedi vasúti vonalak mellebbi megnyitása érdekében.

SPORT

A DFC Szuboticán. A világhírű prágai német proficsapat, amely Zagrebben két értékes győzelmet aratott, szerdán Szubotica közönségének fog bemutatkozni. A nagyszerű futball attrakció a Sandpályán fog lefolyni és a szubotica közönség remélhetőleg nagy számmal fog összegyűlni, hogy a nagyszerű prágai legénység játékában gyönyörködhessek. A mérkőzésre, amely délután fél kettőkor kezdődik, a Sand a következő csapattal áll ki: Siflis — Beleszlin, Beretka — Heid, Dujmov, Ördög — Krausz, Weisz, Kovács, Horváth, Inotai. Ez a csapat előreláthatólag méltóan fogja képviselni Szubotica futballsportját a DFC ellen. A prágai csapat a legerősebb összeállításban fog kiállni, csatársorában a két híres magyar játékosal: Bo-

borral és Szedlaccsekkal. A DFC fényképeit és eredménylistáját a Bata kiraká- tában tekintheti meg a közönség.

Dubravkics az új szövetségi kapitány. Zagrebból jelentik: A római vereség miatt Zinaje szövetségi kapitány utódjául a szövetség vezetősége Dubravkics Antunt, a Gradjanski volt hírneves játékosát választotta meg.

GYÖR:

Szombathelyi AK—ETO 2:0 (0:0).

SZEGED:

Koizsvári (Szeged) EAC—SZAK 2:0 (0:0).

SZOMBATHELY:

Wacker (Bécs)—Szombathelyi SE 8:4 (2:2).

PRÁGA:

Slavia—Vrsovice 3:0 (1:0).
Viktoria Zsiskov—CAFK 3:0 (1:0)

PÁRIS:

Espagnol Barcelona — Red Star 6:1.

NÜRNBERG:

MTV 1680—FC Nürnberg 3:1.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. november 23.

Budapest deviza 12.62—12.66, valuta 12.58—12.70.

Prága deviza 60—60.50, deviza 59.75—60.25.

Berlin deviza 743.50—745.50 milliárd márka, valuta 739—743 milliárd márka.

Bécs deviza 1255—1259, valuta 1249—1255.

Trieszt deviza 4350—4400

London deviza 273.

Newyork deviza 177.50.

Zürich, nov. 23. Zárlat: Beograd 9.175, Páris 201, London 251.35, Newyork 518 ötnyolcad, Brüsszel 23.50, Milanó 209.25, Amszterdam 208.65, Berlin 123.50, Bécs 831, Szófia 37.75, Prága 153.75, Varsó 87.40, Budapest 727, Bukarest 23.75.

Beograd, nov. 23. Zárlat: Páris 220.50, London 273.50, Newyork 56.37, Milanó 227.25, Amszterdam 2270, Berlin 1344, Bécs 794, Szaloniki 76, Prága 167.25, Budapest 791, Genf 1089, Bukarest 25.50.

Zagreb, nov. 23. Zárlat: Páris 220.30—224.30, London 272.84—274.84, Newyork 56.10—56.70, Trieszt 226.18—228.58, Berlin 13.40—13.50, Bécs 791.25—801.25, Prága 166.50—168.50, Budapest 0.079—0.080, Bukarest 25.50—26.50. Valuta: Osztrák korona 793—803.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 23. Buza: 5 1/2 vagon bácskai 240—245 dinár. Árpa: 1 vagon bácskai 62 kilós 130 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai 160 dinár, 5 vagon bácskai februári 120 dinár, 3 vagon bácskai novemberi, Jeszenica paritás 182.50 dinár, 2 vagon bácskai, februári, csatorna paritás 117.50 dinár, 40 vagon bácskai március—áprilisi, Dunaparitás 138 dinár, 10 vagon szerémi március—áprilisi 130 dinár, 30 vagon szerémi március—áprilisi, Száva-paritás 135 dinár. 10 vagon szerémi februári 122.50—125 dinár, 10 vagon szerémi decemberi, Poszturinja paritás 110 dinár, 7 vagon szerémi, Indijja paritás 138 dinár. Bab:

4 vagon bácskai 180 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás G. kombinált bácskai 390 dinár, 1 vagon 0-ás GG. bácskai 405 dinár. Irányzt: élénk.

Newyorki gabonatőzsde, nov. 22. Buza decemberre 160.875, buza májusra 158.125, buza júliusra 141. Tengeri decemberre 73.375, tengeri májusra 78.25, tengeri júliusra 79.375. Zab decemberre 59.375, zab májusra 43.375, zab júliusra 44. Rozs decemberre 65.5, rozs májusra 95.

Newyorki gabonatőzsde, nov. 22. Buza őszi vörös 181.5. Buza őszi kemény 182.87. Tengeri 97.375. Liszt sp. w. cl. 760—790. Az irányzat buzánál csendes, tengerinél tartott.

GAZDASÁGI KÖNYVJEGYZÉKET
9360
három dinár
GARANSZEGHY DEZSŐ
könyvkereskedő, NOVIVRBAS

Moravetz, Rózsavölgyi, Bárd és Nádor
zeneműalkotók a legnagyobb engedéllyel
Eugen Vas Novisad, Fugoski put 27

Bácska egyik legnagyobb és legforgalmasabb községében, nagy környekkel
Állásajánlat borkereskedés
feltételek mellett
10010

ÜZLETÁTHELYEZÉS!
VIRÁG LEONTIN
áthelyezte füzöszalonját
Alekszandrova ul. 6. sz. alá

BUTOROKAT
"ATCAS"
szkadijska u. 10 (Halterentul)

HÁZHELYEK
ELADÓK. — Érdeklődni lehet dr. Matijević közjegyzőnél.

Legjobb az idén
az új Moravetz Album
Kapható minden jobb könyvkereskedésben.

Minden arctisztítófánságot
az egyetlen tökéletes és tartalmatlan arcápoló, amely az arcnak hosszú időre fiatalos és friss külsőt biztosít. Naponta számos közzönölevél. Kapható minden gyógyszerárban, illatszertárban és drogériában. Üvege 30 dinár. Jugoszláviai fölerakat: Zagreb, Galjeva ul. 8. 9555

Boxberger Bad-Kissingen
Alapítva 1711-ben.
KISSINGENI LÉNYDACSOR
SOVÁNYÍTÓTABLETTÁK
a legjobb szer székszorulás és hizás ellen. Kapható minden gyógyszerárban
Subotica-i lerakat: 4674
HERCZL JENŐ DROGERIA
Alekszandrova ulica 1,
S. H. S. Fölerakat:
„ISIS“ D. D. Zagreb-Beograd

NYILTTÉR.

Értesítés.

Steiner Adolf ügynök nincs megbizva sem a Szombat, sem más lapok részére előfizetést felvenni.

Kurir hírlapiroda.

10134

„NADA“ Kiházasító Egyesület f. hó 29-én d. u. 3 órakor tartja alakuló közgyűlését a Lifka mozi udvarában levő kioszkban.

9201

OGLAS

Po oviašćenju mog klienta Kalora Beinhauera prodaću jednog konja putem javne dražbe na štetu Fridriha Madera novivrbaškog stanovnika. Dražba će se održati 26. novembra t. g. u 10 sati u Subotici, Cara Dušana ul. 2.

Dr. Franjo Hirth advokat

9957

DRAŽBENA OGLAS

Kurator stečajne mase Aleksandra Grinvalda, ovim obznanjuje, da će se početni javna dražba 20-og novembra u radnji Aleksandra Grinvalda. Prodavaće se u stečajnom inventaru nabrojana materijalna roba i to ženskih štofova, marama, flanela, čaršava za krevet, vuneni marama, konopla, pivota, perheta, zefira, platna, krep platna, batista, dika, koja je procenjena vrednost 89.244 din. Reflektanti mogu pregledati stečajni inventar, svake nedelje pijace od 11 do 12 sati. Dražba će se trajati po prilici jednu nedelju dana

Dr. Oskar Holo

advokat, kao kurator stečajne mase. Aleksandra Grinvalda, Ada.

Arverési hirdetmény

Alulírott, mint vagyonbukott Grünwald Sándor volt adai lakos esődtömeggondnoka közhírré teszi, hogy a leltározott rőfös-árak árverésen való eladása folyó hó 20-án kezdődik délelőtt 9 órakor vagyonbukott üzlet-helyiségében. Árverés alá kerülnek különböző rőfös-árak és pedig: női szövetek, kendők, flanelok, ágylapok, gyapjukendők, kanavászok, bársony árak, parhet, zefir, vásznak, krepvásznak, batisták és hasonnemű árak. Az árak becsértéke, 89.244 din. Az árverésen mindenki részt vehet, az árak a legtöbbet ígérőnek fognak eladni. A leltár megtekinthető minden kedden és pénteken délelőtt 11 és 12 óra között.

Dr. Holló Oszkár

mint a vb. Grünwald Sándor esődtömeggondnoka

10043

AKÁC és TÖLGY KOMLÓRUB AKÁC és KÖRIS BOGNÁREA AKÁC SZŐLLŐKARÓ

minden mennyiségben, jutányos árban szállít prompt

KISS PÁL és Tsa cég, SOMBOR Telefon 233. — Sürgőncim: KISSKOMP.

10072

Üzemnagyonbitás miatt eladó VILLANVMOTOR 85 HP 2000 voltos Fiat-TEHERAUTÓ kifogástalan 2 tonnás COMPRESSOR jéggyártáshoz

HAMBURGER JÉGGYÁR, SUBOTICA

Uj modern temetkezési vállalat

Művészi kivitelű fa- és ércokporsók, állandóan raktáron. — Legolcsóbb árak. A n. é. közönség szíves partfogását kéri ARADSZKI RADÓ és FEKETE DÉNES Pašičeva ulica 12.

9904

SZÜCS, SZÖRME-ÁRUHÁZ

NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. NOVISAD Telefon 187.

Központ: WIE

a legnagyobb választék kész női- és férfi szörmekabát, valamint nyers szörmeárubát, a legolcsóbbtól a legfinomabbig. NAGYBAN KICSINYBEN

9432

Kerestetik:

Szőőkezelő nagyobb birtokra azonnali belépésre. Gabona cégnél vasúti expeditor.

Németül tudó leány két gyermek mellé jó fizetéssel.

Pénztárkezelő ki könyveléshez is ért, azonnala. Társat keresek 10.000 dinárral amely annyit jövedelmez, hogy egy család megélhetését biztosítja. Házvezetőnő parohiára jó fizetéssel azonnala.

Kiadó 2 vagy 4 szobás lakás konyha kamra és az összes me lékhelyiségekkel azonnala.

Cim: „AGENTURA“ Paja Lujundžić ul. 5.

10130

Keresünk

idősebb

öntőt

állandó alkalmazásra, lakással

Vasöntőde és Gépgyár

Ing. Kováč i Drug Novisad, Putoška kaplja

10115

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvénytörvények mellett. TELEFON 329 700

Hengerfurásokat

vállal bárhol helyszínen a legmodernebb és legprecízebb hengerfurógépekkel

Krausz Gyula

vas- és fémöntődjé V.-Bečkerek Gunduličeva ul. 7. Telefon 329. 3778

Bekevert, tiszta disznósirt,

sőzött és fűzött szalonnát,

füstölt állandóan vásárol

Lederer László cég, Sombor

9279

Kedvező vételi hidegvizgyógyintézet

Betegség miatt eladó évek óta fenálló

(Kislép-eljárási) Kamionban, Szlavóniában, épületekkel, vízvezetékkel, hozzátartozó 5 hold szántóval és kerttel. Gyönyörű felvétel. Alfa mas gyárnak, szállodának, pensionnak. Közé obbi leívi ágosítással szorgái Reith nyug. piébános Osijek, Anin ul.12. 10066

Fűzőkülönlegességek

teilitett fűzők elsőrendű drillből már 250 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legszebb kivitelben 400 dinártól kezdve DIMITRIJEVICŠ JULISKA FŰZŐTERME SUBOTICA Sketus Viator ul. 10

„ARGUS“ Általános Információsiroda BEOGRAD

JUGOSZLÁVIA LEGNAGYOBB SAJK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megőri kötes követelésektől és választásoktól ARGUS összeköttetéseket szerez vásárlóképes házakkal ARGUS kivitelű lehetőségeket teremt ARGUS olcsón, reálisan és biztosan végez inkasszót ARGUS közli a kült állami szállításokot ARGUS több ezer elsőrendű referenciával rendelkezik

Hitteltudósító előfizetési árak:

10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár 50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Táviratcím: ARGUS—BEOGRAD

9220

„DAMA“ FEHÉRNEMUSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyaszszonyi kelengyékét, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; aszur, tűaszur, filé-tírré és himzésekkel.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Az 50.000 dináros jutalmat mulasztja el, ha ezt a hirdetést nem olvassa

Parföm különlegességeink megismertetésére, karácsonyi reklámúrusításra határoztuk el magunkat, amely december 27-ig tart. A parfömúrusítást sorsjátékkal kötjük össze a következő módon:

1 doboz 6 üveg

külömböző „ODEON“ parföm

65 dinárért (90 dinár helyett)

Azoknak, akik ezen reklámvásárlásban részt vesznek 60 nagy jutalmat osztunk szét, amelyek a nyerg kívánságára készpénzben is kifizettetnek és pedig:

- 1 jutalom 50.000 dinár értékben
2 jutalom egyenként 10.000 dinár értékben
4 jutalom egyenként 5.000 dinár értékben
2 jutalom egyenként 2.000 dinár értékben
10 jutalom egyenként 1.000 dinár értékben
41 jutalom egyenként 500 dinár értékben

A karácsonyi reklámúrusításban résztvehet mindenki, aki postautalványon vagy pénzes levélben 65 dinárt címünkre beküld, melyért 6 üveg külobböző ODEON parfömet bérmentve megkapja. Mi minden küldeményhez csatolunk egy sorszámmal ellátott nyeremény elosztási tervezetet és minden résztvevő ezzel a számmal a sorsjátékban résztvesz.

Az első 15.000 rendelőknek 5.000 külön jutalmat is adunk

450.000 dinár összegyűjtésben

és így a fenti nyeremények kimerítéséig átlagban minden harmadik rendelő külön jutalomban részesül és azonkívül szerencsés esetben valamely nagy nyereményt is megkaphatja, melynek értéke 50.000 dinár Minthogy a külön jutalmak száma korlátozva van és az első napokban a rendeléseknél nagy torlódásra lehet számítani, mindenkinek érdeke, hogy a rendelését azonnal küldje be.

„ODEON“

KOZMETIKAI CIKKEK és PARFÖMGYÁR LJUBLJANA, Vegova ulica 37.

Eladó Tornyoson Csantavir közelében

12 kőre kitűnő szántóföld

tanyával együtt, szabadkézből, kedvező fizetési feltételek mellett. — Bővebbet:

Dr. Ferenci ügyvédnél, Sentán

10103

9983

ELADÓ HÁZ

Senta, főtéren, városházával szemben, ház modern lakással, fürdőszoba, mosókonyha és minden mellékkel, vizvezeték, artézi kut az udvarban, alsó lakás, haláleset miatt eladó.

A házban 30 éve fennálló nagy rövidáru-üzlet van, mely teljes berendezéssel esetleg áruházzá is eladó.

Lakás és üzlet vétel után azonnal elfoglalható. Érdeklődni a tulajdonosnál:

GRÓF JÓZSEF, SENTA

I-a bükkhasáb
36 din.

I-a aprított tűzifa
38 din.

100 kg-onként

Ujkojics J. és Társa

fatelepen. TELEFON 669. Juki-
ceva ulca 41
Szerezze be szükségletét míg a
készlet tart 9501

Új cserépkályhák

1600 Din.-tól beállítással
kaphatók

Átalakításokat
jutányos árban
elvégeztetjük

Takács Mihály
cserépkályhás

Agina ulica 2. szám
(Városi zenede mögött)

Gyenge férfiak

kik szexuális gyengeségben
(impotenciában)

szenvednek, feltétlen ren-
deljék meg a

LIBIDIN-t

Külföldi orvos-tanár által
szabadalmazva. Gyorsan és
gyökeresen gyógyít. Érdek-
lődni főképviseletnél

Subotica postafiók 126.
10095

Pliisszirozás

legszébben

Gombbevonás

leggyorsabban

Gépjour

legolcsóbban készül

S. A. D. ENGL

varrógépüzletben

Rudics-utca sarok

FRISS KAVIAR

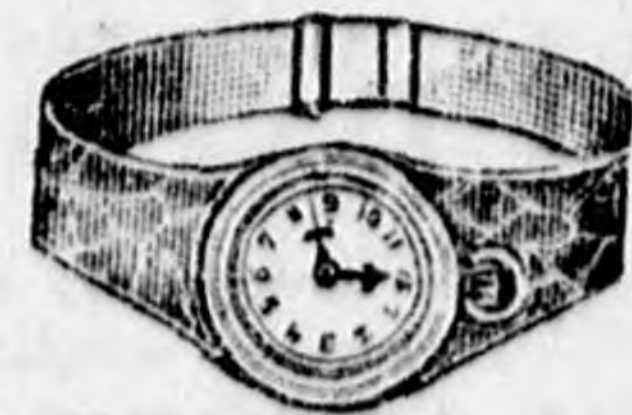
PRÁGAI SONKA

EMMENTHALER

ROQUEFORT

Sugar Manónál

kapható Subotica

ÓRÁK, ÉKSZEREK,

legolcsóbban, javítások

legprecízebben

PIEDORNÁL, Jelašićeva ul. 11.

Tanone felvétetik.

SZÖLŐTERMELŐKI

2-3 éves gyökeres ojtványok,
egy éves amerikai gyökeres és
sima vadvesszők minden faj-
ban, valamint nemesített 2-3-
éves gyümölcsfák és rózsafák,
megrendelhetők

Sévár Lászlónál, Petrovaradin 6. sz.

Kereskedelmit vagy középiskolát végzett
fiatalember, ki a szerb és német
nyelvet bírja

könyvkereskedő
gyakornoknak

felvétetik.

Ajánlatokat a **Literaria Mavro Heumann**
könyv- és lapterjesztő vállalatához Subotica
Karadjordjev trg 12. alá küldendők.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 192.

Táviratcím: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi bérpalota.

Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

Kender-, len-, jutaárak, pokrócok,
szőnyegek, kárpitoscikkek.

Butorszövetek
kiárúsítása
gyári áron

Biztosítási kötvénytulajdonosok!

Valamennyi biztosítási kötvénytulajdonosoknak, akik valamely
magyar, osztrák és német biztosító-társulatnál biztosítást kö-
tötték, valamint azoknak, akik a Guarant (New York) és Star
(London) biztosító-társaságnál biztosították magukat, alkalom
adódik, hogy biztosításukat rendezhessék. — Az érdekeltek

Herpich András Novisad, Save Vukovićeva ul. 20
biztosítási főellenőrhöz. A kötvényeket hozzák magukkal

Radio

-készülékek eredeti
„BROADCASTING“

és saját gyártmányu, gyári árakban a

BROADCAST.

SHS és Balkán vezérképviseletnél:

KONRATH D. D. SUBOTICA Save Tekelije
ulica 79. szám.

Telefon: 6-23

Komplett készülékek

Alkatrészek

Akkumulátorok

Anodbatteriak

Dupla fejhallgatók

Brown hangszórók

Lámpák

Mérnöki szaktanács

és rajz önépítőknak

Rádiobemutatók

nappal és este

Engedélyek gyors

megszerzése.

Figyelem! UJ ÜZLET! Ökkázioárok!

Suboticán, Alekszandrova ulica 9 szám alatt

a huszonöt éve fennálló **EISLER IZSÓ** konfekció áruház fiók-
üzletet nyit, ahol női-, bakfis és gyermekfelöltők, férfi-, fiu
és gyermek-készruhák, női felöltő ujdonságok, esőköpenyek,
prémbeleses gazdászkatát, férfi- és fiugyermeköltönyök legmoder-
nebb kivitelben, legolcsóbb áron kaphatók.

JUBILEUM!

JUBILEUMI AJÁNDÉK!

Üzletem negyedszázados fennállása alkalmából minden t. vásárló,
aki 1500 dinárért vásárol, értékes jubiláris ajándékot kap.

EISLER IZSÓ SUBOTICA

Főüzlet Barátok temploma mellett. Fiókuzet Alekszandrova ul. 9-

9034

Idejekorán
lássa el magát téli tűzrevalóval
Elsőrendű, teljesen száraz
bükk tűzifa

házhöz szállítva vagy a telepen átvéve

Marinko Savić

épület- és tűzifakereskedés nagyban és kicsinyben
szubotica fiók

Oslobodenja ul. (Senta ut) 19.

Telefon 620.

Tűzifaárak:

I. rendű bükkhasáb 100 kg-ént 36 din.

I. „ „ felvágva „ 40 din.

Tisztelettel értesitem a nb. vevőközönséget, hogy női-, férfi-, divat- és
rövidáru üzletemet **1. évi november hó 1-én** teljesen átalakítva
Alekszandrova ul. 11 szám alá helyeztem át, ahol az ösz-
szes őszi ujdonságok legnagyobb választékban, legolcsóbb árok mellett
raktáron vannak.

Tisztelettel

Balázs J. Jenő

KORZÓ MOZI
Hétfő—szerda
SILVER KING
Pompás kalandokban bővelkedő filmjondóság egy híres versenyparipáról és egy urlovasról, felvonásban Bikaviadalok, gyönyörű lovasbravórok, fe tői spányol kosztümök teszik változatossá a filmet.
Első játszó kezdete hétköznap 4, 6 és fél 9 vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

LIFKA MOZI
Egész héten
Paramount világfilm!
Színezett jelenetek!
TIZPARANCSOLAT
2 részben.
Mindkét rész egyszerre.
Ének és zenekísérettel!
Előadások kezdete naponta 1/2 4, 6, 1/2 9 órákor

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzett közlésének számát. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak feltüntetett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszék meg mellékletet.
Mindennemű ezüst pénzt, továbbá briliánsokat, aranyat és ezüst tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. Josip Kalneker Osi-iek, L. Županijska ulica 22 10093
Eladó clesón egy 18 HP Geer - féle magánjáró nyersclaimotor. Kovács Pál, Stara-Kanjiža. 9925
Állványok, pultok, rövid-áru, női kalapok eladók. Tolstojeva ul. 25. 10020
Jóforgalmu pékség felszereléssel eladó, esetleg hasznonérbe kiadó. Cím a kiadóban. 10101
Rizling, madlein, piros blankamenka szőlővesszőt gyökerest megvételre keresek. Kádár Lajos, Save Tekelije ul. 10096
Ház eladó, cserépzsinde-lyes, azonnal beköltözhető. VI. Praška ul. 18. 10056
Hordók 25—30 literesek használtak de kitűnő minőség és azonnal tölthető állapotban nagyobb mennyiségben igen jutányos árban kapható. Frank Sándornál, Wilsonova ulica 22, Suboticán. 10059
W. H. F. teherautó 40 HP jókarban, jutányosan eladó. Zonda Pál, Vel-Kikinda. 10046
Pódiumos körhinta eladó. Városi mázsával szemben. 10006

Szívógázmotoros malom családi okok miatt sürgősen eladó. Üzemben bármikor megtekinthető. Csak személyesen tárgyalok. — Lenhardt Antal malomtulajdonos, Vel.-Kikinda. 10015
FIFI KÖLNI VIZ
Készíti **PINTÉR** gyógytár
Kis F. adásvétel és zálogintézet Subotica. Trumbićeva (Petőfi) ul. 11. Olesón eladó ruhák, felsőkabátok, nőiingek, vászonkéznyun- kák, irógép cirlbetűvel, súlyosztóvarrogép, külön- féle illatszerek, kávépötlék, butor darabok, utazó- bundák, nagyobb mennyi- ségű tiszta gyapjú férfi- női kabátszövet... 8474
Ui zongorák pianinok, csakis elsőrendű világmárkák, a leghosszabb le- járatu részletfizetésre kap- hatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb vál- laszték az országban. Kap- hatók Kain Lajos hang- szerkereskedőnél Suboti- ca Városháza. 2942

Szép családi ház azonnal beköltözhető lakással a rubógvár közelében eladó Bövebbet a megbízott Dr. Bárdos Izsó ügyvéd- nél, L. Paja Kujundžićeva 3. 10106
KÜLÖNFÉLE
Jóforgalmu vendéglő kau- cióképes főpincérnek el- számolásra azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 10095
Teljes ellátást keresek Su- boticán három iskolás fiam részére, lehetőleg szerb családnál. Hermetz András, Maliđioš. 10078
Figyelem! Nyugalmozott ezredes ad felvilágosítá- sokat minden katonai ügy- ben: sorozás, aktív szol- gálat, idegenek felmenté- séről, katonai szolgálati idő megrövidítéséről, fel- mentés a katonai szolgálat alól stb. *Egyđítalán* min- denki, akinek dolga van katonai hatóságokkal, for- duljon hozzánk. Nemzet- közti tudakozó és bizomá- nyi iroda, Subotica, Kralja Aleksandra ul. kilenc szám. 10132

HÁZASSÁG
Házasságokat előkelő, egy- szerű, vagyonos körökben diszkrétén közvetíti *Farađo Jenő* irodája, Budapest. Népszínházutca tizenhat. Céglizéstelen levelezés. Fővilágosítás díjtalan. — Személyes megbízatás ese- tén előleges költség nincs!

Rövidáru angróizlet rész- re a Bácska—Bánáiban jól bevezetett, a szakmá- ban teljesen perfekt utazó fölvétetik. Csakis megbiz- ható, komoly emberek ajánlkozzanak. Cím a ki- adóban. 10127
Fiatal, megbízható, iómun- kás borbélyeség felvéte- tik. Mann Ferencnél, Bez- dán. 10128

Orthopädiail vállalat
Subotica
ezuon értesíti t. ügyfeleit, hogy vidékről is vállat és készit férfi, fiu vagy nő betegeknek pontos méret vagy negatív gipsz-mo- dellek szerint mindenté csonk- ra műlábat, műkezket, egye- nestartókat, invalidus testekre acébból mellfűzőket nikkelezve és bőrvye budapesti Dollinger „linika és Hessen orvostaná- r módszer szerint. Borda-lörés, benuálás és amputálás ra ga- rancia mellett készit vázakat, raktáron tart betegelő kocsit- kat pneumatikus gumikerekek- kel, gölyökönforgó, kórházak, orvosok részére műtőasztalok, műszerek stb.
Tegyen megrendelést.
A céget jegyezze fel.
Aleksander Ignác
Subotica 9519
Majšanski put. 17. Városi magázinnal szemben.

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti **PINTÉR** gyógytár
Subotical Centralna Ban- ka zálogosztálya Ale- ksandrova ulica 4. Állan- dóan folyósit kölcsönöket ékszerekre és mindenféle árukra. 8920

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA
üzletét
Sokolska ul. 2 alá
(volt Gombkötő-utca)
Kunetz-házba helyezte át.
Ajánl: Elsőrendű meszet, és cementet, legjobb minőségű száraz portmentes *retorta faszenet* és elismert *la pész—szabolcsi kétszer mosott kovácsszenet*
Telefon 551. 9729

LEVELEZÉS
Reflektor. Alias intrika munkába lépett. Vigyáz- zon. Tegnap máso- dik »Reflektor« ha- misítás. Elégtételt nem vehetek, mert inkognitó- mat őrzöm. Annál forrób- ban esőkolom. 10111

Elsőrangú monogram- és magashimzönöt keresek teljes ellátással, fizetés megegyezés szerint. Aján- latok és egy sajátkezűleg készített monogram Ziga Brichta, Vinkovci címre küldendő. 10112
Perfekt fogtechnikus azon- nali belépésre keresteik. Ajánlatokat kérem címem- re beküldeni, Dr. Lukits fogorvos, Sombor. 10114

Képviselőknek, ügynökök- nek nagy keresetet szak- tudás és tüke nélkül nyújt elsőrendű külföldi cég. Német nyelvű ajánlatok »Ertágnisreichse Vertre- tung 9080« ielige alatt Pi- ras, Prag, Jindriška 18, CSR 10107
Tanulóleányok urilányok felvétetnek rövid időre való kiképzésre Eszterka kalanszalcnban, Aleksan- drova ul. 9. 10129

Utlevelék, Közvetitünk az összes államokba való utlevelék beszerzésénél és vizumozásánál. Beszerez- zük az összes létező en- gedélyeket, itt lakhatási engedélyeket az SHS ál- lamban stb. Mindenkinek jót állunk a szolid és biztos munkáért. Nem- zetközi Tudakozó és Bi- zományi Iroda Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 10131

Raktárhelyiség padlós és száraz, vasajtókkal, nagy befogadó-térrel 1926 év február 1-től kiadó. Ér- deklődni lehet a Zrinjski trg 24-ik számú házban a háztulajdonosnál. 9821

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy Suboticán, Zrinjski trg 19. szám alatt 9900 **perzsaszőnyeg, kézimunka és fehérenmü üzletet nyit- tunk**. Elvállalunk perzsaszőnyegek készítését és szakszerű javítását, — mennyasszonyi kelengyék varrását és himzését, pár- nákat és lámpák montiro- zását és festését a leg- modernebb kivitelben, a legszolidabb árak mellett Szives támogatást kérnek **Thurzó Nővérek**

VÉTEL-ELADÁS
8-as gvári magánjáró gőz- gép 2 drb eladó. Ugyanott 2 drb hengeres morzsoló szívógázmotorral együtt eladó. Csereüzletet is kö- tők. 25—30 HP szívógáz- motorral. Feketić, 916. sz. 10126
Eladó egy elsőrangú No- wotny gyártmányu ga- lamb-lövő fegyver, kal. 12., az anyag háboru előt- ti. Ára 250 dollár. 10124

Neumann Mór Karadordev trg 12.
volt
könyv-, zenemü-, „Národ“ kávéház
írószer és Kunetz-féle házba
papirkereskedését helyezte át.
A kiházásító egyesületek tagjai
10 százalékkal olesóbban vásárolhatnak mint bárhol és ingyen esküvői fényképet kapnak
ÁDÁM ÉKSZERÉSNÉL SUBOTICA
Rudić ulica 6. — Sugár fűszeres-ház.
0339

Ingyen egy divatos sapka minden vásárlónak, ki ru- haszükségletét Földes Sa- mu ruhaüzletében szerzi be. Jelenleg a Jugoslaven- ska Banka épületében, a főtéren. Az összes rak- táron levő árukat: bőr- kabátokat (Din. 975), szőr- megálleros és beléses téli- kabátokat, elegáns raglá- nokat (Din. 750), gyer- mekkabátokat, divatos nőikabátokat (Din. 700) és leányköpenyeket 20% ár- engedmény mellett árusít- tom ki, üzletáthelyezés miatt. Hivatkozzon az új- sághirdetésre. 5984

45 év óta fennálló fűszer- üzlet Bajmokon lakással együtt kiadó. Özv. Pfeiffer Pálné, Bajmok. 9986
Patkánin patkányirtószet doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drozériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkerekén. 9313
Szépen butorozott szoba a beltéren kiadó. Cím a kiadóban. 10105
Csinosan butorozott tiszta, különbejáratu szoba ma- gános urnak kiadó decem- ber 1-re. Željeznička ulica 3, szám alatt. 10121

FOGLALKOZÁS
Német kisasszonyt felve- szek 2 1/2 éves fiam mellé. Mikuska István, Sudaravijć ul. 25. 10082
Egészséges szoptatósdaj- kát felvesz Dr. Szemző, Vel.-Kikinda. 10076
Fahivatalnok azonnali be- lépésre keresteik, ki áru osztályozását és szál- litását önállóan eszközölni tudja. Személyes jelentke- zés e hó 25-ig Vaida Gerő- nél, Vilsonova ulica 11.

Fogtechnikus, ki szakmá- jában perfekt. Ikalmazást kaphat. Cím a kiadóban. 10075
Fogtechnikus, önálló, azon- nali belépésre állást ke- res. Cím a kiadóban.
Disznóvágást, husfűstöl- lést elvállal Horváth Imre hentes, VI., Madjarska ul. 19. 9858
Középkoru urileány éves bizonyítványokkal állást keres kisebb gyermekek mellé, vagy idősbb urnál, vagy urnónél. Perfekt né- met. Vidékre is elmegy. Ajánlatokat »Megbízható« ieligére kiadóba kér. 10123

Az áramfogyasztó közönség figyelmébe!
A villanygyár igazgatóságának az az óhaja, hogy az áram- fogyasztók igényeit minden tekintetben kielégitse, ezért fel- kérünk mindenkit, amennyiben bármiféle panasz van a világításra, számlára stb. vonatkozólag, akár előszóval, te- lefon utján, vagy írásban jelentsék be a villanygyár igaz- gatóságának Palicsi-ut 106. vagy a városi üzletben **Kostina ulica 1., Telefon 508.**
Subotical Villamosvasut és Világítási R. T.
Világítási és üzemi osztály.

2 éves száraz akác **BOGNÁRFA** és **KOMLÓKARÓ** minden mennyiségben kapható **Szemző Bélánál** Subotica 10077
Lakásom üzlethelyiséggel együtt azonnal átadható Szentán. Cím a kiadóhiva- talban. 10122
Folyó hó 22. az 513. szá- mu vonatban találatott barna bőrtáska. Tulajdo- nosa átveheti Joso Kova- čevićnél, III., Skerliceva ul. 5. 10135

2 éves száraz akác BOGNÁRFA és KOMLÓKARÓ minden mennyiségben kapható Szemző Bélánál Subotica 10077

75 dinár 1 kilogram teasütemény a STEINER cukrászdában. Telefon: 206.